

Makfa ar peefuhitšānu
par pašti:

par gadu 1 rub. 60 kap.
" pušgadu 85 "

Makfa bez peefuhitšā-
nas Rihgā:

par gadu 1 rub. — kap.
" pušgadu 55 "
" 3 mehnešči 30 "

Mahj. w. teel isdohts fest-
deenāsm no p. 12 jahtoht.

Mahjas weefis.

Ernst Plates, Mahjas weefa ihpašhneeks un apgahdatajs.

Mahjas weefis isnaht ween reis pa nedetu.

Makfa
par fludināšānu:

par weenas fleijas smalku
rakstu (Petit-) rindu, jeb
to weetu, to jahda rinda
eenem, makfa 10 kap.

Redakcija un ekspedizija
Rihgā,

Ernst Plates bilšānu- un
grahmatu- drukatawā pee
Pestera bārnijas.

No. 24.

Sestdeenā, 14. Juni

1875.

Par sinu.

Teem laštajeem, kas gribetu „Mahjas weefi“ us nahlamu pušgadu, t. i. no 1ma Juli lihds 31mo Dezember, apstehleht tē daru sinamu, ka tahdas apstelešānas lahpraht peenemu. Makfahs par to pušgadu: tad pa pašti japefuhta: ar peelikumu 1 rub. 25 kap., **bes** peelikuma 85 kap. — Kas tē pat Rihgā fawu lapu grib fanemt, teem makfahs ar peelikumu 90 kap. **bes** peelikuma 50 kap.

Ernst Plates.

Mahjas weefa apgahdatajs un redaktors.

Mahditajs.

Saunafahs sinas.

Selkšēm es sinas. No Rihgas: isbraukšana satums. No Pals-
mares: nelaimigs notikums. No Straupes: behrnu dieedafšanas swebhteem.
No Ohgres: krusas negaišs. No Jelgawas: pahr Jelgawas isstahdi. No
Dundagas: pahr sweiju un lauku-angleem. No Kuršemes: pahr bilšānu-košp-
šānas beebribu. No Pesturburgas: pahr jaunū notikumu. No Penjas:
tarpu bari.

Ahršemes sinas. No Franrijas: ultramontānu rihlošānāhs, swebtas
Jesūs sirds-bārnijas eefwehtifšana. No Spanijas: tureenās buhšāna, Kar-
listu breesmu darbi, ministertijas isturešānāhs. No Australijas: tas wifu ang-
stakais kalns pafaulē.

Simtātkā geografišs zekšs us Rihgu. Sinas pahr muhšu jemes lohdi.
Atbildas.

Peelikumā: H wezeem papihreem Graudi un seedi.

Saunafahs sinas.

No Rihgas. Pahr Lehrpatas mahzibas aprinka kuratoru
ir eezelts A. N. Saburowa k. un fawu dšihwes weetu, kā
Rihgas wehstneeks („Рижск. Вест.“) sino, tureschoht Lehrpatā.

— Kā ziteem gadeem, tā ari. šhogad škunsts-jahtneeke buhs
Rihgā redsami. Kā dširdam, tad škunsts-jahtneeke direktors A.
Salamonsky peektdeenu no Waršchawas ar fawem škunstnee-
keem un škunstneezehm atnahjis un scho festdeenu fahšchoht
fawas israhdišānas.

No Kohknešes mums teel sinohts, ka ohtrā wasaras-swebtku
deena bijufe leela wehtra ar krusu, kas aiskehrufe Weetalwu,
Behronu lihds Rihtaures, kur pee laukeem leela šlahde noti-
kufe. Weetahm labiba pa wifam nokapata. Zil mums sinams,
tad lauzineefi wehl lohti maf leel fawus laufus krusu-apdroh-
šānā. Kad nu krusa usbruhk, tad šlahde leela, ja lauki
naw pret krusu apdrohšānati un tatschu apdrohšānāšāna
dauds naudas nemakfa. Tagad, kur nereti krusas negaiši roh-
dahs, tagad gan semkohlpeem wajadsetu steigtees, fawus lau-
kus list apdrohšānāht.

No Kuršemes. Preešch Baltijas krohna pagastu magasi-
nehm, šlohlahm, šlimneeku- un nabagu-nameem, kas lihds šchimi
notika bes makfas, ir Baltijas komitejas preešchlikums Wi-
angsti 25. Aprilē 1874. g. apstiprinahts, pehz kura, šalihdš-
nājoht Baltijas gubernas ar wifahm zitahm gubernahm no

Kreewijas Ciropas datas, par wajadšigu atrahstis: wifu tahdu
bes makfas eerahdišānu us preešchu atzelt un tikweeu preešch
pagasta šlohtu buhwehm, jo walihdšibas wajadšiba apleezinata
no lauku šlohtu pahrluhku walidibas, Dohmehnu ministeram
doht teesibu, buhwokhtu eerahdišānu par pušmaksu atkaut.
Baltijas dohmenu pahrwaldiba peemin, ka ta wifas luhgšā-
nas, kas us buhw-kohtu waj kuxama eerahdišānu simešees,
kas zaur preešchejo likumu aisleegta, atstahs bes atbildes.

(Balt. semk.)

No Mainzes. Tai 7. Juni atgadajahs Mainzes pilsehtā
notikums, kas deesgan trohšni fahzehla, prohti tur tika fakerti
dwi Franzuschu inschireeri, kas bija tureenās jauna zeetokšāna
darbus apskatijuschees (lai gan šchahda apskatishānāhs ir zeeti
aisleegta) un bija usšimejuschi tahs preešch karoschānas swa-
rigahs zeetokšāna weetas, kur atrohдах pulweru lambaris
u. t. pr. Sakertee inschireeri tika nodohti polizejai.

No Ministeres. Kā no tureenās teel sinohts, tad zaur ult-
ramontānu rihlošānāhs laudis šapulzejuschees us dumpjo-
šānāhs. Tureenās birgermeisteras, kā likumu aistahwetajs un
fahrtibas apfargatajs, gribejis laudis pee meera peedabuhk, bet
to daridams tizis eewainohts, winsch dabuja peezus nascha
duhreenuš.

No Kopenhagenes (Dahnija) teel sinohts, ka Kreewijas leel-
sirti Melšejs un Konstantins tai 9. Juni tur nonahkuschi
un no Dahnijas trohnamantineela tikuschi apšweizinati. Vebz
apšweizinašānas wini aisdewuschees us wasaras pili Bernstorfu.

No Dresdenes. Zanzibaras sultanam, kas us Angliju at-
brauzis weefotees (Skatees „M. w.“ № 23 to sinu no Lon-
dones) ir mahja, kas apprezeja kahdu Hamburgas laumani
un tagad atraitne buhdama dšihwo Dresdenes pilsehtā. Si-
nāht dabujufe, ka Zanzibares sultans us Londoni aibrāuzis,
wina ari tur nobraukufe, gribedama ar fawu brāhli islihdsi-
natees, jo wina, křistigu wihru prezedama, bija Muhamedā-
neeschu tizibu atstahjufe un křistigu tizibu špeenehmufe, zaur
to winas radi nelo wairs no winas negriboht sināht un
eeraugohk winu par tahdu, kas no winu widus istumta.

Geschiedemes sinas.

No Rihgas. Swehtdeen tai 8. Juni fch. g. Rihg. Latw. beedriba isbrauja us Dohlesmuischu, kahdas 14 werstes angfchpus Rihgas, Daugawas mala, pirmoreis schowafar satumods. Dohlesmuischas leelkungs v. Lowis netil ween ar labpatifchannu to preeksch weefofchanahs wajadsigu ruhmi, tai gresna sala leepu birse muischas tuwuma nowehlesis, bet ari par wajadsigeem galdeem, benkeem, dehtu grihdu preeksch danzofchanas un ta wehl par daschahm zitahm eeriktehm ruhpiigi gahdajis. Kad Aekawas damflugis un wehl diwas Dombrowsky k. leelahs laiwas ar beedribas weeseem pilditas sinamai weetai tuwojabs, tad wairal leelgabalu schahweeni weefus apfweizinaja un wineem sihmi dewa, kur japeestahjabs; un kad weesi bij ar musika pawadifchannu to preeksch wineem apsihmetu lustefchanahs weetu fasnecgufchi, tad Dohles muischas leelkungs v. L. beedribai un it ihpafchi Latwju tautai winas beidsamo gadu zenteenus atgahdinadams augstu laimi usdsehra, un pehz tam tapa ar musika pawadifchannu no wiseem klastbuhdameem weeseem dseedahts: „Deews fargi Reisar“ — un wehlat atkal tapa no Pumpura k. beedribas wahrda v. L. leelkungan pateiziba par laipnigu usnemifchannu un isleetateem puhlineem pze daschahm eeriktehm isjazita un v. L. leelkungan ka pasihstamam Latwju tautas mihtotajam no klastbuhdameem augsta laime usdseedata. Pehz tam tika danzohs un tehrsehts, ka ikweenam patikahs; ari Dohlesmuischas kohku-dahrsa durwis nebij preeksch weeseem flehgtas, kur wareja par glihti imestahm un grantetahm eelinahm schurp un turp pastaigatees; bet daschs no weeseem zaur tam schai dahrsa apgrehkojabs, ka bes atlauschannas kahdu pukiti nopluchja un ar to nu waj fawu jeb kahdas jaunkundes zepuri (huti) puschkoja. Deenas stundas ahtreem fohteem aistezeja, wakara dsestrais wehsums un tuwodamahs krehsla flubinaja weefus atkal zela dohteess us mahjahm; tad ari pehz laipnigas atfweizinafchanahs no v. L. leelkunga prohjam aisbrauja. Weidsoht wehl issatu us wairal wehlefchanahs pasemigu paldees v. L. leelkungan, kas ari mums Dohleneefcheem — kuri mehs apafsch winu schesfurdigas waldischannas, sewi laimigus juhtamees — laipnigi atwehleja, starp Midseneefcheem tai dabigi isgresnota leepu birse palustetees.

W...

No Balsmares. Ohtra wafaras swehtku deena preeksch pusdeenas isect no M. zeema diwi puikas us meschu ar zirwi gribedami weenu apfes stubeni nozirst, lai waretu dsena behrus isnemt, kuras tee ganidami bij usgahjuschi. Weens puika Behteris wahrda, M. fainneela dehls, ohtris Zahnis no zeema atrahjis. Ubi no-eet pehz fawa nodohma sinama weeta, zehrt weens par ohtru un teel ar fawu darbu til tablu, ka kohls ir drihs us gahfchanahs. Tad Behteris faka us Zahni: „Zehrt nu tu, es eefchu un luhkofchu, ka kohkam krihtohht, putnini ne-isbehg; es redseju, ka weens jaw islaidabs.“ Ka fazihst, ta darihis. Zahnis zehrt kohku un Behteris steidsahs us to pusi, kur pehz wina dohmahm kohkam gahstees wajadsetu. Gijoht tam aiskerahs un tas patriht. Tani pascha azumirfli gahschahs nozirst stubenis un kriht puikam taini us muguru. Ohtris peesteidsahs drihs klast, bet nespehj kohku nowelt. Tad Behteris apafsch waidedams faka: „Gij us mahju, atfanz tehnu, gan tas warehs!“ Zahnis gauschi satruhzees aistreen un steidsahs drihs ar Behtera tehnu atpakat, nelaimigo glahbt. Bet, al tawas isboiles! winfch aismirzis to weetu, kur fawu

beedru astahjis. Nettle gan abi, bet newar atrast. Tikai pehz kahdahm tschetrachm stundahm teem laimejabs ar zitu nahburgu palihgu Behteri useet, bet par wehlu. Puika jaw bij bes dschwibas. Mute tam atradahs dublos eespeesta. Ta tas bij nosifts un nosmazis. Rabaga wezakeem firds no schehlabahm luhst, fawu weenigu behru apraudohht. Mihsti, mihsti wezaki! Usflatait fawus behrus ktru brihdi, neween tohs nehjgus, bet aridsan tohs leelakus, tad juhs isglahbsitees no daschas nelaimes! Skohla teel behrneem deesgan stipri peekohdinahts un pamahzifchana dohta, lai ne-ispohsta putnu ligsdinas; jo tapat ka zilwekam, ir ari putninam fawi behrnini mihsti. Ne iklatra fehla kriht us labu semi. Ari waldischanna ir stiprus likumus islaidusi pret lohpu mohzifchannu un apstrahpe tohs, kas schohs likumus ne-eewehro, zaur bruguteesu. Bet Deews tas kungs ir wehl dands bahrgaks pret to, kas wina bauschlus netur. To mehs redsam no swehteem raksteem, un to mums ari rahda schis behdigs notikums.

—r—

No Straupes. Trefcha wafaras-swehtku deena scheitan tika behru dseedafchanas-swehtku notureti. Preeksch pusdeenas behni lihds ar swehtku weeseem basniza fapulzejabs, kur draudses mahzitajs jaula runa isteiza, ka behru gadi neween tee jaulakee, bet ka tee paschi ari no augstas wehrtibas, tad behrneem pee firds lika, ka wineem tahs gara-dahwanas, ar kureahm mihtais Deews winus apdahwinajis, wajagohht kohpt, ihpafchi skohlas laikâ uszihtigi mahzitees, ka pee-augufchi buhdami, kates fawa kaheta par derigu kristitas draudses lohzeffi waretu palitt. Turklast ari behru wezakus un skohlotajus atgahdinaja, pahr behrneem nomohda buht un ta gahdabt, ka reis waretu atbildeschannu pahr winu dwehselehm doht. Pehz beigtas runas mahzitajs sinamu darija, ka scho swehtku ohtra puse pehz pusdeenas tikfchoht satumods notureta. Weidsoht tika us balsim dseedahts. Pehz kahda brihtina skohlotaji lihds ar faweem skohlas behrneem ar karohgeem atkal basnizas pagalma pehz eedalitas kahrtas fapulzejabs, no kureenes wisi dewahs us Mas Straupes pilsdahrsu. Tur nonahfuschcheem papreeksch tika no wiseem skohlas behrneem tahs kohpa mahzitas dseefminas dseedatas; pehz tam kates skohlotajis ar faweem skohlas behrneem sewifchi dseedaja. Dseedahts tika deesgan labi. Pa starpahm tika ari runas turetas. Unguru pagasta skohlotajis fanahfuschus weefus firsnigi apfweizinaja, wehleja swehtkeem labu isweifschannahs un usfauza augstu laimi swehtku isgahdatajeem un tautas labdaritajeem. — Rohsbeku pagasta skohlotajis runaja pahr dseefnu wehrtibu un kahds labums no dseedafchanas nahk. Stalbes pagasta skohlotajis runaja, ka wezi Latweefchi wairal ka preeksch 600 gadeem ari jaulas birses us swehtku swehtifchannu fapulzejuschees un dseedajuschu. Tad tee ilgaku laiku no scho swehtku swehtifchannas mitejuschees. Salihdinadams winfch israhdiya, kahda leela starpiba esohht starp to agrakaju un tagadeju swehtku swehtifchannu. — Ta tad tas laiks tika jautri pawadihts; faulite steidsahs us no-eefchannu. Tad mahzitajs swehtku weefus un behrus aflaisdams mihtam Deewam pateizibu isjazija, ka winfch janku laiku bij peefschkiris un palihdsejis schohs swehtkus noswehtiht. To paschu wafaru tika no Straupes dseedataju beedribas Leel-Straupes teaters un weefibas wafars isrihkohts.

—n.

No Ohgres. Beehtdeenu tai 6ta Juni tur bijuse krusa, kas neleelu strehki aiskehrufe; krusas graudi bijuschu pusgo-

las beesi; negais wehlati nogreesees us Suntaschu pusi. Dugres stanzijas mahjai 16 lohgeem ruhtes isdausitas un apfahrtejee jaunee lohki nokapati. Laikam ari labiba, ihpafchi rudsi, buhs krusai birstoht tikufchi apflahdeti.

No Jelgawas. Pahre to tur noturamo istahdi „Darbs“ pafneeds schahdas sinas: Tai 10. Juni pulksten 10¹/₂ preefsch pufdeenas tika istahde Jelgawa atklasta no istahdes komitejas preefschneeka, wirfskohlotaja Seesemana k., ar runu. Te pawisam 473 istahditaji ir leetas istahdijufchi, no kureem kahdi 140 esohht Jelgawneeki. Lihds schim istahdes komiteja kahdus 4000 rublus isdewuse, kas ari jaw esohht eenahlfufchi pa leelakai dafai no istahditajeem, jo te ikweenam par eenemtu ruhmes weetu ir nolikta zena jamaksa. 16 schkras ir wisi istahdijumi eedaliti. Te Mihga dabu dselszela bites ar zenu pamafinaschanu us turp- un atpakal-braufschanu, tikai tahs waijaga istahde pee kafes list apstempelht, jo zitadi tahm preefsch atpakal-braufschanas newa nekahda wehtriba; tas ikweenam, kas us istahdi brauz, ja-eewehro.

No Dundagas. Ka no tureenās mums teel sūoht, tad plekstu (lestu) sweija schogad wifai plahni isdohdotees, jaw dauds gadeem sweija palikufe arweenu plahnaka. Laikam schahda sweijas mafinaschana jeb plahnak-palifschana no tam zetotees, ka tagad ne wis ar tikleem, bet ar wadahn plekstes kerohht, zaur ko mafahs plekstes teeloht iskertas un us tahdu wifsi waisla teel pamafinata. Pahre lauku augteem runajohht jafaka, ka zaur zaurim nemoht maife gan usaugš. Seemas kweefchi (puhri) dascham gan plahni stahwoht. Ka schim brihscham rahdahs, tad feena gan buhs Deewa swehrtiba.

No Kurjemes. Pahre Kurjemes bischu-lohpfchanas beedribu „Darbs“ pafneeds schahdas sinas: Kursemē jaw daschus gadus pastahw bischu-lohpfchanas beedriba, bet mas ween esam par winas darboschanahm kahdas sinas laikrahts lasijufchi. Behnruden kahds beedribas lohjellis gan peemineja, ka laudis wifadās leetas Kursemē attihstotees, te ne-eijohht us preefschu — un ta esohht bischu-lohpfchana. Kursemneeki wehl nemas nesūoht, ka bites lohpfjamas. Ka weza lohpfchana ne-efohht deriga, to redsoht, kad labds gabds bischu-lohki wairojotees, tad pehz ihfa laika usnabtoht flikti gadi, kur bites atkal wifai isnihktoht. Preefsch schihš leetas spehjoht bischubeedribas ween pareisi gahdaht. Weena tahda bischu-beedriba gan ari esohht Kursemē, bet lihds schim esohht no winas fapulzehm gan lohki mas labuma panahkts u. t. pr. Schogad, Janwara mehnesi, isnahza no beedribas preefschneezibas pafinoschanas raksts, kurā beedribas lohjelli teel luhgti, lai jawus aiskawetohs bischu-lohpfchanas rehkinus (pehz lik. § 13) jo drihs eefuhitu, beedribas lik. § 7. liktu wehra un alafschatminetu, ka nu jo prohjam 4 reises pa gadu fapulzos Jelgawā tiks noturetas, prohti: 1. Merzi, 1. Juni, 1. Septem-beri un 1. Dezemberi. Ta tad nu schini gada, Merza mehnesi, ir atkal weena fapulze tikufe notureta, par kuru wehl ne-esam nekahdas sinas lasijufchi; ta us 1. Juni nolikta fapulze tiks, pehz jaunahm isfludinafchanahm, schoreis tai 15. Juni notureta — Jelgawā pee Lankowesky kunga, netahlu no bahnuscha. Ari nebeedri te schoreis warefchoht ka klausitaji peedalitees.

No Pehterburgas. Muhfu angsts kungs un Keisars, ka Pehterburgas awises sino, buhschoht is ahsemehm ap 25to Juni atpakal. Ap to paschu laiku teefohht gaiditi ari Swee-

dru kehniufsch un Edinburgas herzogs un herzogeene (muhfu angsta Keisara suohs un meita).

— Ka esam dsirdejufchi, tad schinis deenas Pehterburgas uniwersitete trihs Widsemneeki jawu mahzibu beigufchi un efameni nolikdami kluwufchi par kandidateem, un prohti: likumu-sinataji jeb jurtsi: Fr. Grosfwalds un J. Klawinsch, un walodu sinatajs J. Gailitis. — Maslawas uniwersitete tai pascha laika diwi Kursemneeki jawu mahzibu beigufchi un efameni nolikdami, palikufchi par kandidateem, un prohti: matematiki J. Winklers un J. Verchs.

— Preefsch lohpu-audsinafchanas paweizinaschanas walfsdohmenu ministerija nospreedufe nopirkt leelaku flaitlu waislas-lohpu is ahsemehm. Ka eefsch ta raksta, „fawwatigas ekonomijas beedribas darbi“ („Arbeiten der freien ökonomischen Gesellschaft“) lasams, tad mineta ministerija preefsch lohpu audsinafchanas paweizinaschanas nolikufe (nospreedufe) to sumu no 20,940 rubl. Tikschoht pirkti: 14 buli un 28 gohwis no Allganeefschu fugas un 12 buli un 24 gohwis no Hollandeeschu fugas.

Ka Pehterburgas awises sino, tad esohht fastahdihts preefschlikums pahre sirgu-dohschanu kara-laika un ko nu tagad kara-ministerija apspreefchoht. Schis preefschlikums lihdsinajotees teem nosajijumeem, kas jaw Bruhsija schai leeta pastahw. Behz schi likuma teel kara-laika usnenti wisi sirgi, is kuru flaitka wehlati zaur lohfscham teel nosajihst, kureem kara-ja-eet. Ispehrkams naw neweens. Waldifchana maksa par itkatru nemtu sirgu to remontes zenu ar 40 lihds 80 procentem pa-augstinafchanu. Lihds ar itkatru sirgu waijaga doht apaufchus, eemauktus un weenu pufohtras asis garu striki. Itkatram sirgam waijaga buht aplaltam, wifu masaki preefschlahjam jabuht aplaltahm. Sirgu janemifchanas komisija pastahw is diweem ta apgabala eewechleteem aistahwetajeem un weena no gubernatora eezelta polizejas kunga. Schai komisijai ari pahre tam japahrrauga, ka tai apgabala sirgi nepaliktu flitaki un wimu flaitlis nepamafinatohs. Lihds Imam Nowemberim katra gada winai ir wisi sirgi ja-apfkata pee itkatra sirga ihpafschneeka. Is desmit gadus ir weena wispahriga sirgu pahrraudifschana jeb rewifija. Redsehs, zil tahlu schis preefschlikums tiks peenemts. Turpmak pahre scho leetu dabusim plafchakas sinas.

No Penjas. Ka tureenās awises sino, tad tur leeli bari tahrpū eeradufchees, kas ne-aprehkinajamu schahdi padarohht dahrsas, meshds, laukds un plawās. Bihstotees, ka schec leelee tahrpū bari wifu sehju neno-ehdohht. Zil wareni dauds schahdu tahrpū, to warohht no tam apspreeft, ka weens tahds tahrpū bars, kas us dselszela fteedehm nometees, pufohtras stundas esohht braufschanu peecturejis.

Ahrfemes sinas.

No Franrijas. Jaw wairak neta weena nedeta aigahja tautas fapulzei apspreefchoht to preefschlikumu pahre angstalahm fskohlahm jeb par to mahzifchanu angstakās fskohlās. Tagad, ka no tureenās sinas atnahlfufchas, schi apspreefchana ir beigta, tapehz ari ihsumā kahdu wahedu pahre to fazifim. Minetais preefschlikums ihpafchi simejabs us angstfskohlahm jeb uniwersiteteem un fewifchti us tam, ka mahzifchanai schahdās angstfskohlās jabuht swabadai, lai smatnibas waretu swabadi attihstitees un gara-darbi nekliu laweti, ihfi fakohht, lai angstfskohlās buhtu fawwaligas un swabadas. Tas gan jauki

fkan un brihwprahdigee zilweku draugi pahr tam gribeja preezatees; bet siflaki un kreetnaki fcho leetu apluhfojoh, ta pa wifam zitada israhdahs. Bar to nu mineta preefschlikumâ gan ir gahdahs, ka uniwersitetes (augstflohlas) Franzijâ no waldbibas pufes neteef aprohbeschotas un schahdâ sinâ ir swabadas, un tomehr winas-naw swabadas, jo winas zaur mineto preefschlikumu nahf pawifam garidsneeku rohlâs, kuri, zil fchim laikam un no wehstures sinams, naw tee wihri, kas gara-swabadibu isflohpujschi un sinatibas stary laudim isplahfijufchi. Brihwprahdigee ari samanijschees, ka zaur preefschlikuma peenemfchanu pahr mahzijschanu augstflohlas naw wis panahfta brihwiba preefsch sinatibahm un swabadeem gara-darbeem, bet augstflohlas nodohstas jesuutu rohkahm; bet brihwprahdigee tagad mas fo fpehs isdaricht, zil nepatihkama wineem ari fchi leeta buhtu. Rahda Franzuschu awise („Republ. Fran.“) raksta par to ta: Ultramontani zaur preefschlikumu pahr fcholahm pilnigi wirfrohku dabujufchi, ta ka flohlas buhjschanâ mums tilai ar wineem buhs darijschanas. Wineem par labu ir jaunais flohlas likums isdeweess; wineem ir pilniga eefpehja. Ziti (kas pee katofu tizibas nepeeder) gan preezajahs pahr jauno flohlas likumu, kas likahs, ka mahzijschanas swabadibu nodibinaschoht, bet winu zeribas ir weltas; driht wini atsihs, ka lihdsfchinigee flohlas likumi preefsch wineem bija dauds derigakt neta tagad, kur jesuuteem wirfrohka. — Tagad tohs anglus reds, fo zaur tam panahza, ka ar jesuuteem fabedrojahs (1848), lai waretu waldbibai pretigu zenschanohs (demokratiju) apspeest. Jesuuti sinams fcho zenschanohs gan apspeeda, bet zaur to jesuuti dabuja weetu, walstis darijschanas eemaisitees.

— Jaw preefsch kahda laika sinojam, ka Franzuschu garidsneeki nodohmajufchi buhweht jaunu basnizu, kuru nosaulfchoht par fwehtas Jesus-firds-basnizu. Schij basnizai nu isgahjufschâ nedela lika stuhra atmeni. Us stuhra atmina liffchanu garidsneeki bija laudis usajinajufchi pulkeem fanahft. Wini bija zerejufchi, ka kahdi fintu tuhstoschi fanahfchoht, bet sawâ zeribâ bija wihlufchees, jo laudis dauds masal fapulzejahs. Ari tas garidsneekem nebija pa prahtam, ka no waldbibas pufes neweens nebija us stuhra-atmena liffchanu atnahzis, lai gan garidsneeki wisabi bija puhlejufchees, Mal Mahonu peerunahf, tad tomehr winfch nebija nahzis. Pahr fcheem fwehtkeem runajohf japeemin ari Franzuschu awischi spreedumi. Tahs awises, kas ultramontanu partijai peekriht, sinams pahr fcheem stuhra-atmena liffchanas fwehtkeem dauds fo jauka pastahfta. Ta par prohwi weena awise raksta, ka fchi basnizas buhwefchana esohf Franzuscheem par grehku noscheloschanu, fo wini sawâ laikâ nodarijufchi. Zita kahda awise pahr fcho leetu rakstidama atkal prafa, kas tee gan par grehkeem, fo Franzuschi nodarijufchi un kureem par noscheloschanu buhtu mineta basniza buhwejama. Ta nu, ka jaw prohtams, brihwprahdigahs un ultramontanu awises ihpafchi pahr fcho leetu rakstidamas sawos spreedumos zita zitai preti runa. Wisu lohpa fanemoht, fo fchoreis no Franzijas sinojufchi, gan pee tahda gala-spreeduma klufim, ka ultramontanu rikfchanahs stipri Franzijâ manama, kas Franzijai nekahdus labus anglus nenef.

No Spanijas. Tagad ministerija fahkufe zitadu zetu stahgahf; jo fenaf, kad kahdas breefmas bija gaidamas, tad tahs ispauda par dauds leelakahm, neta tahs pateesi bija, tagad turpretim, ja kahdas breefmas draude usbruff, tad tahs ranga

pa datai apflehyt jeb par dauds masakahm ispaust neta tahs teefcham ir. Ta par prohwi pahr flepeno dumpneeku fabedribu, kura beidsamâ laikâ bija pret waldbibu fabedrojufehs, ministerija tahdas walodas laudis laifch, it ka no fchihis fabedribas nekahdas breefmas nebuhtu bijufchas gaidamas. Bet tureenahs buhjschanu kreetnaki eewehrojohf gan nahf pee zita spreeduma, jo to apleezina naudas buhjschana, kuras darbi beidsamâ laikâ fahf neweiktees, kas arweenu noteef, kad ne-meeri un pahrgrohfschahahs gaidamas. Bet neba tilai ar naudas leetu neweizahs, ari ziti nelahgumi radufchees. Ta par prohwi tauta fahloht kurneht; jo pawalstneeki ar malfafchanahm deesgan jaw ta fpaiditi un arweenu wehl jaunahs malfafchanahs un nodohfchanahs flahf peenahf, ta ka teem par grehkeem laikeem deesgan fo schelotees. Pahr to nupat peemineeto dumpineeku fabedribu kahds tureenahs awischi sinotajs raksta, ka fchi fabedroschahahs deesgan wahriga bijufe un tai bijufchi tauni nodohmi un zenteeni. Dumpineeki bija nodohmajufchi, weenâ nahf fanemt zeeti kehniuu, marschalu Serrano un walstspadohmes preefschneeku un tad winus aifwest us Kanarijas falahm. Waldbibai isdewahs pee laika fcho dumpineeku fabedribu atflahf. Pee dumpineekem ari peedereja divi generati un fchetri pallawneeki, kuri tuhdat tika zeeti fanemti. Tas pats awischi sinotajs ari raksta, ka jaunais Spanijas kehniufsch saweem ministereem darohf dauds raises. Kad kehniinam kahdas nepatiffchanahs gadotees jeb flittas wehstis atnahkufchas, tad winfch gribohft Spaniju atstahf un us Franziju pee sawejeem aifbrauff. Ka schahdas sinas pa awischi ispaustas, to ari apleezina schahds atgadjums: Spanijas kehniina mahfe, bijufe kehniineene Isabela, ir likufe eelikt kahdâ Anglu awise to sinu, ka ne-esohf taifniba, ka Spanijas kehniufsch gribohft us Franziju atpakal nahf, ka to Anglu awise „Teims“ sinojufe. Tapat ari tahs esohf netaifnas sinas, ka wina, prohti kehniineene Isabela nodohmajufe us Spaniju atpakal nahf.

— Beidsamâ laikâ atkal lafam awises pahr kahdu Karlistu afinu darbu. Tas bijis ta: Kad Karlisti (Karinmenas pilfsehtu bija uswarejufchi, tad wini wisus eedfihwotajus, kas wehl namos bija palikufchi, lohpa fadsina; bija ihpafchi dauds feeweefchu un behnu, kas pa kauschanohs laiku nebija eedrohfschinajufchees us eelahm iseet, ka ari daschi wezi; wihri gandrihs wisi bija ar waldbibneeku saldakeem aifbehgufchi. Wisu pirms Karlisti nokahwa 7 feewas un 4 behrnus, kas no pilfsehtas gribeja aifbehgt, kad patlaban Karlisti pee pilfsehtas wahrteem waktneekus nolika; zitas feewifskas, pawifam pilkas nogehrtas, tika no saldakeem pa eelahm wasatas, turpat peesmeetas un tad pee malas atstumtas. Kad nu feeweefchus bija apgahnijufchi, tad wini nelaimigohs eewainotohs fahka mohziht, no kureem wini pufi aplahwa. Behz fcheem breefmu darbeem wini pilfsehtu aplaupija un tad no wifahm pufefehm to aifdedfinaja.

No Australijas. Us tahs Australijas tuwumâ buhdamas falas, Jaun-Ginejas, atrohdotees tas augstakais kalns wifâ pasaulê. Schis kalns ir augsts 32,786 pehdas (gandrihs 9 werstes). Kahds kuga kapteinis un wehl daschi ziti gribejufchi us fcha kalna gala uslahyft, bet kad bijufchi kahdas 25,000 pehdas augstu uslahpufchi, tad teem no nahfim un ausifm afinis isfpraudufchahs un aif ta plahna gaisa nespehjuschi dwa-fchu wilft un ta tad bijis semê jahahp. Tapat zilwekeem, kas ar gaisa-kugeem (gaisa-baloneem) augsti gaisos pazelâhs,

ari afinis fahf is deguna un mutes tezeht plahna gaisa deht. Lihds schim dohmaja, ka tas augstakais kalns pasaulē esoht Gweresi kalns Afija, jo tas ari ir lohfti augsts, prohti kahdas 29,000 pehdas. Schahdu kalnu augstums teef rehli-nahts no juhras uhdens wirjus lihds kalna galam.

Simtazischa geografisg zelsch us Nihgu.

„Waj simtazis! Man bail Zafahf muft!“ Tā dafchi ce-fleegfees manu feiju eeraudsidami un mani runajam idfirde-dami. Tahdam es usfauzu: „„Nebaitojatees! Nesweedeet lapu pee semes? Redohdeet muft! Es ne-esmu tahds, kam simtu azu peerē, bet kas ar fawahm diwi azim wairaf redsejis, neta 50 ar fawahm 100 azim; tapehz mans wahrs: „Simtazis.“ Es nedfihwoju apafsch semes, bet augfchsemē, kur dsehrives rindā un kahrsi reisodamas dseed to zela-dseefmu: Kur! Kur! Kur! — Tur mana mitnite, tumfiba un krehfhibā, netahf no patefibas kapeem, us lauteem, pagasta pehdigā galā. Waj es leels jeb mas, to es newaru redseht, bet to es simu, ka teem, kas us manim flatahs pahr plezeem, es waru redseht pahr galwu. Mans darbs bij aplohpt lauzinus, fil masinus kā zindiaus un kalpoht melnai semei. Juhš jaw sineet, leels sem-neeks newar buht gudrs, tapehz zereju, ka juhš no manis tahda masina negaidifeet nekahdu augstu gudribu, it ihpafchi juhš, kas juhš mukfus mihlejat un gudribu augsti patarat. Tapehz usfauzu: Diwatschi! kas juhš dauds un dafchadi, schā un tā, efeet aprunajufchi simtazschus, klaufetees tad ari, ko weens simtazis us jums faka. Bet lai juhš to leetu labali fapraftut, tad eefahfchu atkal no gala.

Es biju mas atradijees un leels usaudsis, bes ka pats to buhtu redsejis. Peels tapis dabuju eepafihstees ar dauds diw-atscheem, ar tahdeem, kas nebij eerefsami gaismas laudim un ar teem, kas newareja eerefscht gaismas laudis. Schi diw-atschu familija ir dikti leela; tai ir peezi prahti, bet festa truhft. Wini newar gaismai azis flatitees un usflata fauli par swaigfni, waj atschubenu. Laimes mahte bij nospredufi man buht par lauku simtazi. Tā nu es dsihwoju us lau-keem, us gaismas, apafsch tumfibas, starp lohpeem un sweh-reem. Reti es kahdu kahju dabuju eefpert masā meesteli jeb pilsehteli, kur mahjoja masaf fpiz- neta strup-mehlu.

Tē kahdā festdeenas wakarā, kad patlaban biju atnahzis no pirts, kur trihsreis labu garu usmetis, wiseem melnumeem biju fafchahwis pa sprandu un eezirtis pa ahdu, es dsirdu Dazi dseedam:

„Nihga, Nihga, tā to fauka,
Kur tee brangee kungi brauka.“

Es prafu Dazenam, kas tas par tahdu zetu, ka Nihga un kur tee kungi tā brauka. Knihpens nirgadamees atbild, ka Nihga ne-efoht zelsch, bet efoht leela pilsehta, kā wisa pa-faule, kur wina tehws rudenē aifwedohft limu-fchklas, kwee-fchus un meefchus. Nu es fapratu, ka Nihgal efoht leela flehts, kur wisi semju augli dabu galu. Dazens tahlat fū-gedams ar fawu Nihgu mani tā eefahrdinaja, ka jaw gribeju kahjas list par plezu un eet turp to aptaufiht. Bet man nabaga wihrinam bij dikti pulku behrinu. Tikko spehru kahju pahr fleegfni, tad tee ruhza kā bites un dunduri. Bes tam mans wezs tehws, tā schā maifi pelnidams, ari mani nelaida no mahjahm. Tā es tihri wezs paliku gribedams Nihgu redseht un newaredams. Tē kahdā rihā pagasta la-

faks man atnes it karstu grahmatu ar melnu wirkrastu un baltu seegeli. Us weena rahweena es uslausu seegeli un lafu: Mihlais fwainit!

Tew warbuht buhs no prahta iskritis, ka pa leeleem mehra laikeem es atwilkohs us Nihgu. Tē man atradijahs weena meitina un tai diwas. Ta jaunata jaw eefwehtita un winai pa leeldeenu buhs kahsas ar filfu Nihgas ligeri. Taisees ari tu un pohfees nahft us kahfahm. Tu esi labs simtazis, kas proht dseedahf un danzohf. Nahz kahsas.

Tawa mahtes mahte.

To lasohf mana firds fahf deet un es usfauzohs: Labi laiki! labs pahris! Lai tad ari manai zepurei nofriht malas, bet kahsas ja-eet manas mahtes mahtes meitas meitai. Ta ir laba radu-starpa! Pee desmita auguma.

Nu es taisijohs us kahfahm un us Nihgu bes nekahdas ap-stahschanahs un dewohs us zetu, kad treschais gailis dseedaja. Gahju pa tumfu, teefcham us preefschu zeredams, lihds ar gaismu buht Nihgā. Gaisma aufa un es leelu stabu eeraud-sijū jawā preefschā. Tas bij strihpains un es tuhdat doh-maju, tam waijag buht Nihgas stabam un riktigi, kas bij Nih-gas stabs, jo tam schihds us galwas bij uskrastijis ar fawu darwā mehrzetu pirstu: „Nihga 70.“ Es flatohs un dih-wohs; 70 Nihgas uskrastitas un neweenā es wehl ne-esmu eefschā. Tē man eefchaujahs prahtā un paleef bail, ka lai-kam tee 70 nofihme 70 gadus, zil ilgi man buhtu jastaiga kamehr pafchu Nihgu atfneegschu. Lai nu buhtu tee 70 waj gabi, mehneschi, decnas, stundas, juhdses, werstes, bet no teem es jaw nesinaju, us kuru pufi pati ta Nihga. Tahdā klifmā atgahdajohs wezmahtes mahzibu: „Rad tu ar fwefchu padohmu nahz par ihfu, tad kerees pee fawa.“ Es nu dohmaju: Geshu us preefschu, kamehr atradifchu wehl weenu Nihgas stabu. Buhs us ta weens zipars masaf, tad eijmu pareifi, bet kad weens wairaf, tad staigaju greifi. Es eijmu, eijmu, kamehr atkal atfneedsu weenu strihpainu, bet tam neta naw us peeres. Nu, nu ari wezmahtes padohms bij par ihfu. Es nesamaniju wairs, kur eet, waj us preefschu jeb atpakaf. Dohmaju: tahdā wihse zilweks war palift par wehfi un eet us preefschu jeb atpakaf. Safchutis, ka schihds us pirma staba nebij atstahjis rohku, kas rahda, us kuru pufi Nihga, un atkal un us ohtra ne-usfchburojis, zil ta tahlu, es metu kah-jas us preefschu. Lihds ohtram stabam azis isteeppahs ga-ras un ko es ar tahdahm eeraudfijū? Us staba stahweja 72. Kas tee tahdi, to es nesinaju, bet to fajutu, ka kad es ar-weenu eetu us to pufi, tad ne par simts gadeem to ne-at-fneegtu. Nu es fukajohs us pehdahm rinki aplahft un gahju atpakaf, kas ir us preefschu.

Cedams un zundurodams es eeraugu kaut ko no tahlee-nes, kas tā kustahs kā zilweks. Tas nahf fchlehsam us leel-zetu, es tam greefchu preefschā zeredams fastapt zela-beedri. Mehš fastohpamees truhftis. Es faku: „Rabriht!“ winsch at-bild: „Gut Murgen.“ Prafu: „Waj ari us Nihgu?“ „Naf Frikdrinschat.“

Behz tahdas farunafchanahs mehš gahjam gabalinu kohpā. Mans zela-beedris bija gudrs un dikti lustigs. Winsch man stahstija leetas, ka fohdreji bira no gaisa tahs klaufotees. Sawu gudribu isfrahmejis winsch stahstija man kahdu noti-kunnu, kā tam gahjis us Kuldigu zerejohf, kas wahrdū us wahrdū tā flaneja: Ich und mein Cameratt, wir wullten gehn nal Guldengen. Ich keh un mein Cameratt keh. Mir orlen. Ich

sagen: das seint Puhzen, mein Cameratt sagen: das sein Raf-gal. Mir orken, orken, aber aup einmal plunksch in die uh-denes rein un das war warde."

Mans beedris, kas isstatijsahs kà kahds skohlmeistars, gree-sahs pa zitu zetu us sawu semi un es pa zitu us Nihgu, bet leela migla usfrita un es fahku pa mahkuteem malдитеes. Pehdigi atfneedsu kahdu leelu ehku, us kuras durwu-palohdes bij uskrastihst, ka tas esmoht pagasta skohlas-nams. Tuh-dak es nahzu us labahm dohmahm eet pee skohlotaja, lai tas man pasaka, kur Nihga; jo tam jaw wajjag wisu sinagt. Lab-deenu padewis es luhdsu: „Zeenigs skohlas-kungs! waj juhs man newarat parahdiht Nihgu? Us tam winfch schwihpste-dams atbild: „„Zuhs preeksch tam esat par smagu.““

Es: „Kà tà, waj tad til weegli zilweki drihst Nihgu redseht?“

Winfch: „„Tà ne, bet es til weegleem to waru parah-diht.““

Es: „Kà tas saprohtams?“

Winfch: „„Redseht, pawatas brihscheem es maneem skoh-leneem rahdu Nihgu. Es teem ais galwas nehmis tohs zetu gaisa prasidams: Waj redsi Nihgu? un tee atbrehjahs: „„Red-su.“““

Es: „Waj tad Zuhs ar rohku newareet parahdiht, kur Nihga?“

Winfch: „„Ar rohku newaru, meschs preekschà.““

Es: „Nu tad pasakeet man ar wahrdeem, kur Nihga.“

Winfch: „„Tà ir us seemeleem.““

Es: „Kur tad tee seemel?“

Winfch: „„Pret pufnakti.““

Es: „Kur tad ir pufnakt?“

Winfch: „„Pufdeenai teescham preti.““

Es: „Zeenigs skohlas-kungs! es juhsu istahstischanu ne-waru saprast. „Waj juhs man labak newareet doht tahdu grahmatu, kura Nihga eekschà?“

Winfch: „„Man daudj tahdu grahmatu, kuras Nihga at-rohdama, nesinu, kuru juhs gribat.““

Es: „Dohdeet man to labako.“

Winfch: „„Nesinu, kura preeksch jums ta labaka, preeksch manis tahs wifas labas.““

Es: „Waj tahs wifas weenadas?“

Winfch: „„Ne, katra ir sawada.““

Es: „Nu tad dohdeet man wifas, lai apskatu Nihgu no wifahm. Bet ko tad wehl tanis war redseht?“

Winfch: „„Wisu pasauli, semi un debesi.““

Es: „Waj tà! nu tad pahrdohdeet man til wifas, tad wi-fa pasaules gudriba buhs manà rohkà.“

To dsirdejis skohlotajs smaiddams man nolika preekschà.

a. Mufju tehwsemes aprakstischana preeksch skohlahm un mahjahm, bes wahrda isdohia Zelgawà pee Meyhera. b. At-lasa istahstischana no Dünsberg. c. geografija preeksch drau-dsu- un pagastu-skohlahm bes wahrda. Drukata Nihgà pee Plates. d. geografija preeksch pagastu skohlahm no Spiess. e. geografija preeksch pagastu un aprinku skohlahm no Banck. f. geografija preeksch pagasta skohlahm no Wibstus. g. ge-ografija preeksch pagastu-skohlahm no Beckmann. h. Balti-tijas un Kreewsemes aprakstischana no Daugull.

Tas bij wewels grahmatu strehkihts no astronahm geogra-fijahm. Par tahm tohs peederigus kapeikus aismakfajis un no skohlotaja us leelzeta aifraidihst es preezigi us preekschu

zeloju, zeredams, nu es neween Nihgu, bet wisu pasauli da-bufchu redseht no astronahm pufehm; nu es wairs newarefchu malдитеes, bet sinafchu wisu us mata. Manas kahjas til weegli zilajahs, kà kad astronahs pasaules buhtu manà kabatà. Es gabju teescham kà pa schnohri, bet tauw behdu! Preekschà eerangu upeli, kas pahf saweem kraseteem uspluhduschi tek us leiju schurinadama. Zauri brist kahjas par ihfu, pel-deht uhdens par aukstu, pahzeltees plauksta par masu, tadeht nebija neta ko dariht, kà turpat pee labeem zilwekem isluhgt nakts-kohrteli. Nihht un pariht bija jaguf us weetas, kamehr upite nokriht un laudis sapin plohtinu. Nu man bija watas grahmatàs Nihgu apmekleht un wisu pasauli apskatihht.

Rehmu wispirms preekschà minetu tehwsemes aprakstischanu. Tè lasiju ar patikschanu preezadamees par rakstneeka weiflu walodu un sapratigu rakstischanas wisfi. Til ko eewehro-joht, ka daschas leetas jaw tagad pahriwehrtuschahs zitadas, noschehloju, ka grahmatina, kaut gan til jaunina, nule 16 gadus, ka meitina, kas tilko fahf pee sawa puhrina, wee-tahm jaw palikusi weza, un ka rakstneeks fazidams, ka schim wairak par Nihgu rakstihht grahmatinà ne-esmoht ruhmes, to-mehr tanì ruhmi atradis preeksch pasaules sneega- un leetus-deenahm, kura sinafchana tilpat grohsiga kà wehja-mahkuls.

Apafsch b) mineta grahmatina, kas wisu pasauli atflahja manahm azim, tapat saprohtamà walodà farakstita, kaut gan tee „osts,“ „wests,“ „sids,“ „nords,“ „fig,“ „zipp,“ ausim negrib patift. Schai grahmatinai ari laika-sohbs eekohdis da-schà lohzehliti un to weetahm padarijis nederigu.

Trefcha geografija man farauza peeri jaw preeksch-wahrdòs fazidama, schi grahmatina ne-esmoht wis rakstita preeksch lasi-schanas, bet preeksch mahzischanahs. Dohmaju us preekschu un atpakat, kà lai rakstus mahjahs bes lasischanas? Dohmaju wehl: palasi kahdu bischkiti, rakstitajs to neredf, ko tu ar wina grahmatu dari. Sahku lasiht un nu man, kad briles nokrita no azim, fajehdsu, ka to newaru lasiht bes mahzischana-hs; jo nahja preekschà tahdi raibumi, kahdus wehl nebiju dsirdejis, par prohwi „eelahgafchana,“ „daect,“ „kreisi,“ „wal-gakas,“ „dawest,“ „dunstkreisi,“ „ekwinakzijas,“ „adelige,“ „kistesupes,“ „despotiski;“ — „Dufnejumi jeb muklejumi jeb dumbrumi ir stahwofchi, nedfiti uhdeni, jeb semi stahwofchi apgabali, ko grunte waren ismirkufe, — seme muhschigi leela; stipes jeb dsedseedi ir smiltaini; — kahda luste un kahdi wehji kura semè, tahds tè ir „laiks;“ — kehnischkiba Daniija, keh-nischkiba Spanija, keiseriba Franzija, — herzogibas, firstibas un grafibas.

Tiktahht mahzijees eefauzohs: Tauw raibu pasauliti! kur til daudj — schkihbas, — ribas, — gibas, — stibas. Bet tas til weens schnauzeens no teem daudj gudrumem. Wehl weenu peemineschu. Rakstneeks pee semeszonu dalischanas, falko jeb auksto eeguldijis stary karsto un rendeno. Winfch to lai-kam gribejis fasildihht, kad darijis kà mahste un tehws mehds dariht, kad behrinu eenem sawà widu. Tapat tas ari Peh-terburgu eesehdinajis Baltija. Bet ko es ihpaschi melleju, no ta es ne-atradu ne smakas. Skohlotajs bija manis peekrah-pis; jo Nihga tanì weenà nebij eelitta, jeb warbuht pa zetu nahkoht ta bij iskritusi no lapahm, ko es no tam sihmeju, ka ari Zelgawa bij fahkusi kreist un jaw aiskritusi pee Austruma juhraas. Nebuhtu es to eerandfijis, tad ta waj paschà juhra buhtu eegahsufchs un noslihkusi kà Nihga. Pateesi ta geo-grafija lohti eewehrojama un kas til grib mahzitees pasiht

ſcho pafauli, tam es wehleju eegahdatees to geografiju. Preeſch ſkohlalm ta waretu buht ihpaſchi deriga, jo waloda tai tahda ka ſkohlabehrneem, kas jaw mahzijſchees pa wahzijſi. (Turpmat wehl.)

Sinas pahr muhſu ſemes lohdi.

Daſchi mahjiti wihri leelo, ſkaiſto dabu ar kalneem, pufehm, kohleem un wiſadeem ſwehreem ka ari ar ſwaigſnehm pee debefſ-welwes noſauz par leelo Deewa grahmatu preeſch zilwekeem, kura burtu weeta iraid bildes. Uſ ſchis leelas grahmatas katras lapas, ſtahw no Deewa mihleſtibas preeſch zilwekeem un uſ wiſeem radijumeem rakſihts, tapat ka bihbele no Deewa gudribas un leeluma.

Katris ſtahdinſch, katris kufainitis, dohd leezibu no Deewa wiſſpehziſbas tapat ka wiſas ſemes lohdes faſtahdijums. Bet zilweks apbrihno tomehr wairaf to, kas leelaks un warenaks un atſiſt wehlaſ, ka tas tohs paſchus brihnumus ari pee maſakalm leetahm wareja dabuht redſeht. Ari mehs gribam tagad to leelu, azis kriſdamu leetu, — muhſu ſemes lohdi ap- luhkoht, wirs kuras zilweki un wiſa daba, ſawu mahjas weetu ir eenehmufchi.

Lohti dſili ſemes lohdes eelſchaks naw wehl zilweki eefpe- duſchees. Jo, lai gan dſitakaks kalnu raktuwes Tirolé un Behmija, ſneedsahs lihds 2000 ohlektim, tad tomehr tas ir ka nekas pret ſemes lohdes leelumu, no wirsas lihds widus punktei rehkinoh, jo ſchis leelums jeb beefums ſaſneeds wairaf, neka 10,000,000 ohlektes.

Ari ſemes lohdes wirſpufe ir apbrihnojama; un lai gan wirs ſemes lohdes til leelu kalnu naw, ka uſ Wenus plane- tes, kur pehz Aſtronomu (ſwaigſnu prateju) mehriſchanahm da- ſchi efoht 5 reiſes augſtati, neka muhſu wiſu augſtakee kalni, tad tomehr jantais Ortlér kalns Tirolé, ſneeds lihds 7000 ohlektim, un Tſchimborofu kalns Ameriká, ir wehl kahdas tuh- ſtoſchu ohleſſchu augſtaks. Muhſu tehwiá Widſemé til augſtu kalnu naw: tas augſtakais kalns Widſemé ir leelais Muna- megis, kura augſtummu rehkina lihds 500 ohlektim.

Kad nu wiſu to, ko zilweks ſemes dſilumós eefpeefdamees ſajuht, kohpa nem, un tad ar to ſalihdsina, ko dabas peh- titaji uſ augſteem kalneem kahpdami peedſihwo un ſajuht, tad gandrihs kohpa ſakriht. Tapat ka ſemes dſilumós nokahp- joht, ſliſts gaiſs par grubtummu ir, tapat ari tas noteek uſ kalneem kahpjoht. Tapat ka ſemes dſilumós uhdeni un af- meni dara eerakſchanohs grubtu, tapat ari uſ augſteem kal- neem kahpjoht, to efari un klintis iſdara.

Dſili ſemes dibiná leelaks zaurumi un alas buht, kuri wairaf ar uhdeni ir iſpilditi. Jo pee leelalm ſemes trihze- ſchanahm, ka tas daſchu reiſi Ameriká un ari pee mums Ei- ropá gadijees, iſplatahs tahda fatrihziſchana daſchakart, ta- ni paſchá brihdi wairaf tuhſtoſchas juhdses, p. p. 1755. gadá no Liſabones lihds Amerikai. Tas gan newaretu no- titt, kad ſemes eelſchpufe beſ tuhſchumeem buhtu, bet drihſat tad, ja ſemes eelſchpufe tuhſchumus dohmajam, kuri ar uh- deni iſpilditi un weens ar ohtru ſaweentoti, zaur ko tad ſa- trihziſchana war tahtaf un tahtaf aiſwilttees. Daſchas tah- das alas jeb tuhſchumi ari ir tuhſchas, un til tuwu pee ſe- mes wirſpufes, ka tanis war nokahpt un tahs apluhkoht. Tahdas alas ir Wirtembergá. Weena tahda ala atrohdaſs Norwegija, kuras dſitums ſneedsahs pahri par 20,000 oh- lektim. Tur ari wehl weena ala ir, kuru par Doſſtehna alu noſauz. Schahs alas dſitumu wehl neweens zilweks naw iſmetlejis; bet ta ir, jaw lihds tai weetai, jil tahtu tani zil- weki hijuſchi, dſili apakſch juhtras, kuru wirs ſewim war dſir- deht ſchnahzam.

Ugunigas un iſkuſuſchas leetas, kuras ugunswehmeji kalni iſmet, laiſam gan ari no tahdahm alahm nahf, bet kuras gan laiſam lohti dſili apakſch ſemes atrohnaſs. Slawenais da- bas pehtitajs un paſaules-zeiotajs Humbolds efoht kahdá to- reiſ meerá buhdamá uguns-wehmeja kalna krahteri (dohpjumá) ſkatiſjees, un lohti dſili eelſch ſemes kahdá leelá alá trihs kal- nu galus redſejis, no kureem uguns un duhmi nahkufchi. Ari Etnas kalna krahteri redſ, kad tas meerigs ir, dibiná uguni un lahwu wahrotees. Bet ta iſhta weeta, no kuree- nes tas uguns iſhti nahf, buhs no tahs weetas, kuru redſeht wareja, warbuht wehl juhdses tahtumá. Jo, pirms Weſuws jeb Etna eefahf uguni went, daudſreifes juhtras dibiná uh- dens, kahdas juhdses no tahs weetas, paleek gandrihs wah- rohts, ta ka kugu enfuri karſti tohp un ſiwis uſ juhmales dohdahs.

(Turpmat beigums.)

Atbildas.

- K. M. Janoſchko, ka tahda iſha ſinajuma deht til daudſ ſtrihoahs. Ja buhs eefpehjamé, tad Zuhſu iſſkaidrojummu uſnemſim.
- S. — S. Pahr to paſchu leetu, uſ kuru Zuhſu rakſis ſihmejahs, mums jaw no zitas puſes ari rakſis peefuhhtis.
- Br. — R. Wehſtuli dabujam. Par waijadſigo tils gahdatis. Uſ ſaſare- dſechanohs gaidam ar ilgoſchanohs. Redakzija.

Lihds 12. Juni pee Riſgas atnahkufchi 964 kugi un aiſgabjuſchi 789 kugi.

Atbildebams redaktehſs Ernſt Klates.

Sludinaſchanaſ.

Dohxi

preeſch ſpiltweneem un ſifeneem teel pahredohti Zel- gamas Ahr-Rihgá, Leelá- eelá, Merkulſewa mahjá N 8 pee gardowaja

Ohſolina.

Spitſchſas

5 rubl. par laſti, peedahwa

Wilum Wetterich,

pee Behtera baſnijas. 3

Krimas deenwidus-kraktu wihnuſ no Muſſchſas muſſchſas, peedahwa par lehtreem zeneem

L. W. Albiſ,

Kalku un Smilſchu-eelu ſuhri, N 56, Karpowa mahjá. 3

Balta lohgu- glabſe Waldenburgas ſitlu-fabriki, apakſch Kliges muſſchſas, Widſemé Jaunpils baſni- zas draudſe, ir par pamaſinatahm (lehtakahm) ze- nahm dabujama un pirzeſeem teel kretna apdeene- ſchana apſoblitá. 10

Louis Greiner.

Polar ſiwju-guano, iſhtu Leopoldshaler ſainitu **ſuperfoſfatu**

ammoniaſ-ſuperfoſfatu

wentigi pahredoht

H. Engen Schnakenburg, preſi birſchal.

Sina.

Pee ſakumós iſeſchanas Jonatana beedribá ir at- rakſis tapis: weens leetus ſchirenis, weena durwju at- ſlehgá un weens ſiſlis, kuras ir dabujamas pee Jo- natana beedribas preeſchaneka Straube.

Behſis

pee kapara- kateja ſ. Boltſmana lunga ir kapara- ſatli no wiſada leeluma par mehrene muſu dabu- jami. Kapara ſatli wairaf iſtura, ka ziti, un pee wiſneem teel malla ſaupita, ihpaſchi, tad lohpeem dſeramo taifa. Beſ tam wehl war dabuht kapara- ſapijas kuras un teſjas ſatlianus, kapara trumatus un lihmes pohdinus, — waj nu gatawus, jeb ari uſ paſteleſchana. Leetas ir uſ ſizibu.

Bakule-muiſchá (Bellenhof)

11 wer- ſies no Riſgas ir wehl weena data itin laba ſeena par daudſ lehtatu zenu ka lihds ſchim- bijis, dabujama. 1

Zeribas-beedriba!

Nomita Marjane Grufinsty Nr. 78/18, tai 10. Mai š. g. Preekšneeziba.

Draudses skolotajs

no Baltas seminara, kas veļtošs nahlamā seema strādābt par palihga-skolotaju Jaunpils draudses skolā un tad no Jurgeem 1876. gada usnemt pilnigu draudses-skolotaju un ehrgaineeka weetu Jaunpils draudse, lai peeteizahs ar fawahm leezibahm Jaunpils mahzitaja muišā pee mahzitaja

W. Kunzendorff.

Behrni, kas šchejeenes skolā apmelle, atrohd fosii un dšiwokli Pehterburgas Ahr-Rihgā, Dširawu-eeļā N 3.

Weens kalejs atrohd pastašwigu darbu Antipowa papihru-fabriki, Masf. Ahr-Rihgā, Komonow-eeļā. 2

Labs rupjas-, faldskahb- tā ari brejatas maišes-zepejs teel mellešis. Klahatāš sinas pee Rosenbach gāspāšas, leelāš Aleksandra- un Dširawu-eeļu stihri N 12, weenu trepi augsti.

S i a a.

Skultes augstaka meitenu-skolā

3. skolāš-gadu slehds:

pehdejā Junijā.

Skolāš darbu atkal usnem!

pehdejā Augustā.

Ekhamens 28. Junijā un pehz tam to skolēnu aīlāšchana, kas 3 gadus skolāš-mahzibas no-beigušči.

Jaunu skolēnu peeteišchanas luhds pee laika.

Skolāš preekšneeziba

L. von Freytag-Koringhoven.

Weena mahja

ir pahroohdama Pehterburgas Ahr-Rihgā, Ipu-eeļā N 1. Klahatāš sinas dabujamas turpat pulstī. 12 pusd. un pulstī. 7 wafarā.

Weena jauna mahja, ar 1½ puhraweetas dahrsafemes, ir us Pehtr. šhofejas N 23, 4 werstes no raktušā, pahroohdama.

Semkohlpeem

Iai buhtu sinams darihis, tā us šchā gada rudsešju pee manis manās dširawās, buhs pa pilnam šchepat fauti, tihri kaulu-milti dabujami, — apsteleschanas ufluhofu. Iščohdami buhs 450 birkawi. — Šehfu-Werawas leelchela-malā, Smilteneš draudse, kreutul dširawās pee melbera

M. Danze.

Bruhšchu ihpāšneekem un trohdšineekem!

Jaunu fahitjumu ihstī labu un lehtu ahrsemes apianu tilo nupat dabujis un pahroohd

Mar Cifchbein,

leelā Bils-eeļā N 18, weenu trepi augsti. 2

Solitides muišā pee Rihgāš ir pahroohdami peena-lohpi, tā ari diwigabus wežas gohtenas un waišlas-teli.

Seens.

Par laupigu sirgu ehdamo peedahwajams ihpāšči ešfelehts ahdolina- un timotejas-seens un tahds ir par lehtahm zenahm dabujams ari pa masalahm dalahm pee

Theodor Kasack,

Ahr-Rihgāš Jaunā-eeļā N 2.

Bernigal (Meles) muišā, Seepupes bāsnijas draudse, Bidseme, ir juhras malā behrja malā pahroohdama.

No zensures atwehlehts. Rihgā, 13. Juni 1875.

Drišehis un dabujams pee bilšču- un grahmatu-drišetaja Ernst Plates, Rihgā, pee Pehtera bāsnijas.

Tē klahst peelikums ar fludinašchanahw.

Daru šnanu wiseem mahjas šaimneekem, ka Masf. Ahr-Rihgā, Stabu-eeļā, blalam Brehgeram N 87, teel peenemtas wifadas pasteleschanas preekšch jaunū uhdens eeweschanu, tā ari wezu ihlahpishchanu.

K. Albert.

Turlalnes muišā, 14 werstes no Ohgres dšelszela stanzijas ir ptawas isrentejamas. Klahatāš notāišchanas dabu šinaht turpat Turlalnā. 3

Labus šiprus diwpuhru-maišus preekšch labibas, sehlahm, milteem u. t. pr. pahroohd

Rechtern un beedris,

leelā Smilšču-eeļā N 16.

C. A. Tiedemans,

Rihgā, Kungu-eeļā N 6,

peedahwa lehti fawu bagatu krahhjumu glahšes, porzelanu, šaijangsu, jaunšudrabu un trohna-lukturus preekšch bāsnijahm, dšiwokleem un t. pr.

Kulama mašchine.

Weena Garešche kulama mašchine lihds ar sirgu spēhtu dšenamu mašhini (Göpelwerk) no 4 sirgu spēhla teel aīžetofchanas dehl lehti pahroohdta Warschawas mahjas apāšch Turaidas, netahli no Brasle trohga. 2

Latweeschu teateris.

Rihgāš Latweeschu beedribas namā.

Šwehtdeen, 15. Junijā 1875.

Ar Keijera pilsteatera alteera F. Friedrichsen t. laipnigu peepālihdšibu.

Programs:

I.
1) Kā naw tā naw. 2) Kad jaw tilai bružin las ir — širds lihgmotees war. 3) Kāhdš zeeminsch, tā to pameelo. 4) Kā dāšči šmejāš. Kuplejas, dšee-datas no F. Friedrichsen lunga.

II.

5) Dauds trohšua no neekem, joshu-luga no A. D. — 6) Stroheris. 7) Smilšču wihrs jeh; Preekšch tam smiltis wifur labas? Kuplejas, dšee-datas koshimds no F. Friedrichsen I.

Pehz ihrahdsichanas wešiga lohpa-palischana ar **m u š i k i.**

Matfa: šahlē 40 lap., us galerijas 20 lap. Ne-beedreem wihreescheem 20 lap. wairal. Gefahhums pulstī. 8½, beigums pulstī. 12.

Teatera komiteja.

Pawafaras beedriba

šwehtdeen tai 22. Juni ihbrauts

šalumds

ar dampstugi „Johann Christoph“ uš Mangal-muišču.

Robrauts no Rihgāš pafascheeru šetla pulstī ½ 9 no rihā un no Mangal-muišču pulstī. 9 waf. Beestahsees pee Boderaga, Walschlöschken un Muhlgrahwa, un tāišis ohtru brauceeni pulstien 1 pusd. no Muhlgrahwa dšelszela.

Muškis, dšeebahchana un danzofchana.

Matfa par brautščhanu un mušku ir: beedru lungeem 50 kap., kundš. 30 kap.; nebeedru lungeem 75 kap., kundš. 50 kap. Beedribas kahrtēs usrahdamas.

NB. Ja lectains laiks buhtu, tils weenu nebela wehlah ihrihohhts. Preekšneeziba. 2

Bewerina dšeedataju-beedribas

gada-šwehtti teel pahrzelti us 29. Juni, lai labu mušku war dabuht.

Pawafaras beedriba.

Šwehtdeen, tai 15. Juni š. g. pr. pusd. pulstī. 9

general šapulze,

rewidentu wehleschana un pahrlabotu šaraju preekšchā laišchana. Preekšneeziba.

Atwafes dšeedataju kohris

ihlusefees papreekšču ar dšeebahchana un beidsoht ar weefofchanošs pee jaula tara mušibta šwehtdeen tai 15. Juni š. g. Kihpes muiščinā pee Rihšču-eseera. Gefahhums pulstī. 10 no rihā; beigums pulstī. 8½ wafarā. Klahatāš sinas tahs deenas programā. Weeseem jamatfa: lungeem 40 kap., dahmahm 25 kap. f. Dampstugis tai dženā ees tā katur šwehtdeenu. Chr. Bange.

Peelabas mušikas

22. Juni pulstī. 2½, no draudses-skolāš

šalumds iheschana.

Keetainā laika weefibas-wafars Wešenselbia I. šahlē. Šehfu Latw. labdr. un dš. beedr. preekšneeziba.

Geluhgšchana

us Skultes „dšeedataju šahles“ atlahščhanu, Šwehtdeen, tai 29. Junijā.

Pehz tam

Konzerte

un

weefibas wafars

ar jautu mušiku. Šahhums pulstien 6 pehz pusd. Matfa: krehšlōs 1 rubl. 50 kap., bentōs 1 rubl. un ohtrā šahlē 50 kap.

Škaidratas sinas jaur programeem. Skultes muiščā, 20. Majā.

Dšeebahchanas-šahles dibinataji un Skultes dšeedataju beedriba.

Linu- un pakulu-dšijas

wifōs numurōds teel pahroohhtas

B. Eugen Schnakenburga

kantohri Rihgā,

leelā Bils-eeļā N 1, preti birščas namam

25 rubl. gohda-algas.

Beeldeenā, tai 30. Matfā no rihā ap pulstien 12—1 nošaga Dillu Johstir-mahjas gruntineeka F. Kraština, gāišči duhlanu, zetortā gadā wezu šehwi lihš ar Dillu draudses-skohlmeištara seber-wahgeem un wiju sirgu aīšjudgu. Pāšišchanas šihme pee kehweš ir: pee kreifas pašlehpeneš bija leela rehta, tā nošautka šahrpa, ahršeta, bet wehl ta weeta bija jehla, us kreifo puši krehpes un šrihpa pahr muguru. Gewehrosjams pee wahgeem ir: pakatāš afe ir it šipri us semi leekta, tur seberes eel-ščā guleja, wahgu pakatāš tapa bija eplihšust un defis preekšč wahgeem bija par ihst; sehdelis ar melno kalinko pahwiltis. — Kas šchahs leetas atrohd un škaidru šin dōhd pee gruntineeka F. Kraština un Dillu draudses-skohlmeišteram G. Schmidt, dabu mineto gohda-algu.

5. Juni, wafarā šarj pulstī. 7—8 ir no filosofu-ganga (Philosophen-Gang) jaur Palisaden- un Dinamindes-eeļu atpakal weena mafa šelta kapele un mafs šelta frufs un pulstiena atšlegha pee mafas melnas sehditēs, pafudušči. Gohdigais atradejs teel luhgts, tohs pret peenahlanu pateizibas- algu nobohi Schwary-muiščā, Dinamindes-eeļā N 25. 2

No polizejas atwehlehts.

Sludinaschanas.

Zehsis.

Lai 11. un 12. Juni f. g. tiks sčepat tas jaunš eriltēhts sirgu-, lohpū- un krahpū-tirgus notu- rehtš.

Skohlotajs

preekšč Društū draudšes-škohlas teel mellehts. Mah- zama ari Mahju un kreewu waloda. Par gada- lohni dabušs: 500 rubl., deputatu preekšč 3 zilwe- teem un baribu preekšč 1 sirga un 3 gehwim. — Kas ščo weetu grib usnemt, tas lai 25. Juni f. g. ar fawahm atestātehm atnahl us Društū draudšes škohlu, tur ščaj deenā pullstien 10 no rihta škohlo- tajš tiks iswehlehts.

Limbaschu draudšes-škohlotajš melle sewim

palihān.

turšč kaħbu seminari zauri taišijs un war kreewu waloda ģundās doht un wina amata darischanas is- pildibt. Kas ščo weetu gribetu peenemt, tee war sawas leezibas sibmes un daščas prašischanas us adreši: draudšes-škohlotajam G. Schmidt, Limbaschš eesub- tih, tur ari klišatās notaišischanas dabušs smabt. 1

Behrojhnes draudšes-škohlā, Zehsu aprinki, war weens škohlotaja palihās, tas seminari apmelle- jis, weetu dabuht un japeeteizahs pee

C. Ruz,

Behrojhnes draudšes škohlmeistara. 1

Alaschu-muiščas Bez-Klinze mahju gruntineekš pahrohd no sawa grunts-gabala to ar labahm ehtahm pastahwedamu Bez-Klinze mahju, 83 puhra-weetas tib- rumā-jemes, 71 puhraweetas plawas, 71 puhrawee- tas ganibu un mešča, kōhpā 225 puhra-weetu, ā 25 rubl., pirzejem tas ne masat kā 1500 rubl. war eemat faht. Gruntineekš turpat J. Sibbert. 1

Wena mahja teel pahrohta masā Lubānes- eelā № 651, aij Dahna wahrteem. Klišatās si- nas dabujamas Gelfš-Mihgā, pee Schaktu wahr- teem Nerona N. Woronzowa bohde № 2. 1

Leo Wiffora

zigaru-, papirofu-, pihpejamas- un schwanzamas- tabakas magasihne,

Mohra bohde, Kungu-eelā Nr. 9. 3

Zehsis.

Kuhdsu it laipnigi eewehroht, ka pee manis wairs netohp grahmatas preekšč eeseefchanas darbā nem- tas. Tadeht tohp wisadi grahmatu sehjeju rihti, flapt, tā ari papihri un grahmatas pee manis pah- rohtas. 2

J. Lischke.

Jelgawā.

Salmu- tā ari behrnu-krehflus pirk par medreenteem ģeneem D. Wilhelm Neuland, kaufmanis Jelgawā. 2

Sausus preekšču

schindelus

pahrohd ģlenu muišchā, 7 werš. no Kōhpaschu pašes. 1

3 sirgi stahw preekšč pahrohdchanas Kōhschu- eelā № 7, tuwu pee kara-spitateem. 1

Wisu labakošs 1874. gada

Baireeschu apirus,

kā ari ihsti labus agrato gadu Baireeschu apirus, par 6 rubl. par pudu un dahrgat, peedahwa 1

M. Tischbein,

fantoris Pils-eelā № 18.

Langdale's

superfosfatus

peedahwa lehti

Georg Thalheim,

skerlowius mahjā aij rahtuſcha.

Sina preekšč Widsemes un Kursemes.

J. Redlich

gruntigā un wisu-wezakā

Englischu

magasihnā

schini gabā, tapat tā preekščlailkā teel pahrohtas tit ween tahs ihstenaħs Steier- markas jeb Chstreitu keisera semes iskaptes, no ta wisu-sihtstaka ka- fama tehrauda, taišnās un liblas, garas un ihšas, — tā ari tahs patent-iskaptes ar selta wahrdeem, no kaufeta tehrauda, kuras pee saħles tit waren lipigas, tā puznasis pee bahrsdas. Aridsan tahs garahs Druhšču labibas- un tahs ihšas stipras atwasu- jeb zinu iskaptes, Italijas semes iskapšču galodinas, Strahlsuntes iskapšču atminainee un himstein atmina bruzekli jeb srihki un kuhdsu wehrā likt ka manas iskaptes un tee Strahlsuntes iskapšču atminainee un himstein- almina iskapšču bruzekli jeb srihki, eeksch tahs leelas Maštawas israhdišchanas 1863, Mihgas semlohpibas israhdi- šchanā 1871 un Wibnes (Wien) wišpafaules israhdišchanā 1873 gabā, ar tahm sčeit blakam redsamahm gohda- sħmehm pušškotas kluwa; tā aridsan teel wehl pahrohti ahmurini un laktinas preekšč iskapšču lapinaschanas, grahwju-schkepeles, sirgu- un gohwu-kehdes, dselšu-pinekki un daubš zitadas leetas preekšč mahju waldischanas un semes uskōhpschanas.

Wisu augstākai apstiprināta
Nehwales andeles-banka

ar weenu

nodalas-banku (Filial) Pernawā.

Grunts-kapitāls 1,000,000 rubl.

- Mušu darbošanas aīfneedsahs uš wīsuwīfadahm kredītes, naudas- un welfetu-darīšanahm, bet ihpašāi mehs darbojamees ar:
- 1) pīrščānu un pahrdohščānu no wīfādeem walfis-papīrreem, ahjīahm, obligahjīahm un zīteem wehris papīrreem,
 - 2) naudas aīsdohščānu pret drohščību no wehris-papīrreem un prežehm,
 - 3) welfetu dīflontēreščānu,
 - 4) naudas- un wehrību-ušglabāščānu un pahrwaldīščānu, kas priwattāudim, teefahm, beedribahm, jeb zītahm atlihtahm eerītehm un kafehm peeder, pee tam beedriba ar wīsu šānu mantību galwo pret uguns- un sagļu- breefmahm,
 - 5) naudas-noguldīšanas pretīnemščānu uš telofču rehīnumu sem intrefču atlihtīnāščānas 4 procentes par gadu,
 - 6) naudas-noguldīšanas pretīnemščānu uš nofahjītu- un nenofahjītu-terminu pret tam līhīfīgu intrefču atlihtīnāščānu sem bankšheinu īsdohščānas.
- Šchīs bankšheines war uš katru naudas-sumu pahri par 100 rubl., waj nu uš labda wāhrda jeb ihpašhneela tīkt īfrakstītas, un-wīfās teefas, atlihtas eerītes un kafes drīhtī tahs pahri kapitāla-noguldīščānu īsleetah.

Intrefču malfāščāna par naudas-noguldīščānu īr šchīm drīhtīhām tahda:

par bankšheini Lit. A uš 3⁰/₁₀ procentes par gadu, tas īr 1 šap. par deenu par katru šheini no 100 rubl.,

par bankšheini Lit. B uš 4³²/₁₀₀ procentes par gadu, tas īr 1²/₁₀ šap. par deenu par katru 100 rubl.,

par bankšheini Lit. C uš 5⁴/₁₀₀ procentes par gadu, tas īr 1⁴/₁₀ šap. par deenu par katru 100 rubl.,

par bankšheini Lit. D ar kuponeem ar latrā laīkā atlāutu 6 mehnesču usfahjīščānu uš 5 procentes par gadu.

(Bankšheines Lit. C., kas uš 1 gadu un īlgāi īr īfrakstītas, nes 6 procentes intrefču par gadu.)

Šchē Naht peeminam, ka tahs nupat mīnetas bankšheines īr ihpašāi derīgas preefch kapitāla-noguldīšanas preefch priwattāudim, tapēh jē kapitāla pāsaudeščāna zaur tahm nelād newar notīkt, jō banka arweenu īr apnehmūfehš, tō pīlnīgu kapitāli īsmalfah, uš luru bankšheine īfrakstīta. Pā-
sūščāna, fādeģščāna jeb zītada labda nojūščāna uš wāhrdu īfrakstīto bankšheinu neatnes ari ne uš labdu wīhī kapitāla- jeb intrefču slāhde, jō tahdas bankšheines, ja tō wehlahs, war 6 mehnesču laīkā tīkt mortīseretas, un banka tad ihpašhneelam īsdohd jaunās bankšheines uš tō pašču sumās leelumu.

Mehs īsdohdam naudas-šhīnes (Anweisungen) uš Pēhterburgu, Maslawu, Rīhgu un uš wīfahm zītahm leelalahm pīlshētahm eefchēmē u. t. pr., tā ari trātes un akkreditīvus (Tratten und Accreditive) uš ahjēmī. Tapat mehs dīflontērejšam wīfadus kupones no Kreewu un ahjēmēs walfis- un dšell-
zēku-aīsdohwu-papīrreem, īndustrijas papīrreem un šhlu grahmatahm ari jaw preefch notezējūšča termīna.

Mušu bankas līkumī tā ari plāšča īstlādohščāna pahri tahm jō swarīgahm darīščānu nodatāhm teel pafneegti bes malfas.

Nehwales andeles-banka.

7 Lūhra un Jimmerthala 7
leelakais krahjums

ščujānu māščīnu,

Rīhgā, leelā Smīlšču-eelā Nr. 7.

Šchujamas māščīnes preefch štrohdereem u. t. pr. no 47—100 rubl. š. n. un mā-
salaš ar rohtu greeščamas par 35 rubl., tā ari preefch šaimneezehm no 15 rubl. šahohht.
Grover un Baker, Imperial, Singer īr tohtī stāīstas štrohderu-māščīnes. Mehš ar tahm
jaw andelejamees labdus 7 gadus un nemam tahs īf tahm labatāhm fabritāhm un tadēht
ari dabujāhm Wīhnes īstahde pīrmo medali.

Par wīfahm māščīnahm mehs wairak gadus pīlnīgi galwojam un peesuhām jeb
malfas uš pāģehreščānu zēna-rahditajus ar bīldehm un dohdam katram pīrzejam pamahjī-
ščānu wīna walodā drukatu līhds.

Lūhr un Jimmerthal,

Rīhgā leelā Smīlšču-eelā Nr. 7.

Asfalteeretu juntu-pāpī

no pašča fabrika mehs peedahwajam īhstī leelā īf-
wehlē par lehteem jēneem. Juntu no jauna no-
klāhščānas un papīrlabohščānas teel rīhtīgi uš gal-
woščānu īsdarītas no

Vorbeck un Schilling,

leelā Bīls-eelā № 16, blāfus bīrščai. 2

Šaweem jēen. pīrzejēem zaur šchō pašhōstī, tā
sehwele-lobhīnus īf mānas fabritas, turā, tā pašh-
stāms, laba un kreewa breže, tagad pahrdohdu par

5 rubl. ī. lastī.

Kantohris: Zuhlu-eelā (Schwimmstr.) № 10 pee

Theodor Wht.

Daru jēen. pīrzejus uīmanīgus uš tam, tā laī
pee pīrščānas stātahs uš fabrikas štēmpelī: manā
fabrikas štēmpelē pa kreīsu rohtu stāhw ar manu
rohtakstu kassīhtīs mans pīlnīgus wāhrds Ed. Grūn-
berg. Ar zēnīščānu 2

Ed. Grünberg.

W. F. Grahmann Rīhgā,

sem leelfīrsta Nikolaja Nikolajewīšča pafargāščānas buhdamas
Smofensfas semtohpības beedribas komīšionars, peedahwa šawā
leelā krahjumā (General-Depōt) semtohpības māščīnes un ara-
mus rīhtus un tura arweenu preefch pahrdohščānas:

**Swēedru arklus, arklū stēles, eješčas, fehščānas, eefelu, tīhri-
ščānas un kulschānas-māščīnes; rītenu-lohtus un rītenus preefch
līnu mīhtīščānas māščīnehm u. t. pr.**

Pastahwīga īstahde Rītolaj-eelā, līhdsahs Strehlneeku dahjšam.

Kantoris: leelā Šehłaba-eelā, pretī bīrščas namam.

Šchujamas māščīnes

no 15—185 rubl. gabalā, preefch māhju buhščā-
nas tā ari preefch wīfahm amatneeku wāīdāsdohm
pahrdohd sem apgalwoščānas ar kalsku

J. Lūth,

№ 9 leelas Smīlšču- un Bruhweru-eelas štūhri № 9.
Šchujama koshwīlna, adatas, ēla.

25 rbt. pateiz. algas.

Weens mofs tumschībruhus ārgs, Šgānu klā-
kas (kreīfāis preefchahjas nāgs īr rāhēfem pahri-
pīhtīs), ar wīsu aīshūgn, šarkani bruhnu, augščā
pahrschīfūšču un ar naglahm šanaglotu lohtu, Šgānu
redēktu wāģeem uš dšelles ājim, wehrībā 125 rbt.
īr ohtēdeen 3. Šunī starp pulstī. 12 un 1 pūsdēnā Šeh-
nīna- un Teatera-ēlu štūhri nojāgts. Aradejs war
tō pee Rīhgās polīzejas nodohht.

No pīrščānas laī fergahs!

Is wezem papibreem.

(States N 23.)

Ischetras deenas pehz pils isphostichanas mans wihrs pah-nahza un ar breefmahm un isbailehm dabuja dsirdeht, kas pa to laiku notizis, kamehr winfch nebija mahja.

„Mehs esam isphostiti, mihla feewin,“ winfch kahdas deenas wehlaki us mani fazija. „Ka tu sini, tad mans tehws bija preefch kahdeem gadeem wifas sawas muifchas par ihsti brangu sumu naudas pahrdewis un wifa fchi nauda, ka ari wifas familijas-mantas un zitas selta un sudraba leetas ir pagalam. No eefahkuma es gan zereju, ka mans tehws buhs winas pee teefas kunga Heidenreicha nolizis, bet fchi zeriba rahdahs welta buht, un ta gan jadohma, ka wifa muhsu bagatiba buhs degdamas pils-leefmas fadegufe.

Es gan zil fpehdama raudsiju sawu laulatu draugu eepreezinah, eestahfidama, ka sudufchahs mantibas warohht kahda welwe apafsch semes buht noglabatas, pee kuras uguns newarejis peetikt. Winfch fchahs dohmas preezigs peenehma, un tiklidsi ka nodedsinatahs pils drupi bija atdsifufchi, kas fadereja labu pulku strahdneeku un lika apdegufchahs balkus un zitus drupus pee malas noneft. Wini atraka wifu lihdsi tahm dsitaki buhdamahm welwehm. Zitas no welwehm bija no fatrifdameem muhreem aiskritufchahs un zitas wehl pawifam wefelas. Bet wefelas welwes juhfu tehws nefa no mantahm ne-atrada un tapehz pawehleja ari aiskritufchahs pagrabus fmalfti israknahht un ismekleht. Tas ari norika, bet wifas puhles bija weltigas. Bes zeribas un dsitaki nofkumufcham wajadseja juhfu tehwan atstahht wifas melleschanas.

Weltigahs melleschanas maksaja leelu sumu naudas un ta tad mums tas pats masuminfch, ko labakās deenas bijam eetaupijufchi, bija ja-isdohd. Mehhs bijam nabagi palikufchi, kahdi mehhs wehl fchodeen esam. Tas wifs manu firdi krenta un mani apbehdinaja, bet wairaf mana laulata drauga, nefa manis paschas deht. Juhfu tehws newareja tahdu gruhtu peemellejumu panest.

Behdas fagrausa wina firdi; winfch faflima un pehdigi nomira preefch kahdeem desmit gadeem.

Bes jums mihli behrini es buhtu drohfschi sawam mihlam laulatam draugam drihs pakal kapā gahjufe; bet mahtes peenahkums man dewa spehku, wifas behdas pahrspeht un jums pehdigo mihlestibu un spehkus upureht. Deews, firds-fchehligais atraitnu un bahrinu tehws, man dewa spehku un pazeetibu. — Balihdsigi draugi, bet par wifem muhsu zee-nigs, labais wirsmefchakungs Traunsteins, palihdseja man gan zaur labu padohnu gan ari zaur sawu dewigu kohku, un us tahdu wihfi man ari isdewahs no leelaka truhkuma isfargatees. Baldees Deewam, ka juhhs man efeed palikufchi un es preezajohs pahrs juhfu fpirgtuum un wefelibu. Es neweenu azu-mirkli wairs pahrs juhfu weztehwa pasudufchu bagatibu nebuhtu, ruhpejufchahs, kad til weena leeta manu firdi nespeestu, prohti — ruhpes par juhfu nahlamibu! Tas ir tas, kas manu firdi daudsfreis apbehdina un karstas afaras isfpeesch.

Un nu juhhs wifu to sinat, zil es sinu, mahte pabeidsa. Bet ar fcho stahstu es negribu juhfu jaunibas jautrumu isnihzinahht. Weenreis jums tatschu wajaga ta waj ta wifu dabuht sinahht, un es dohmaju, ka juhhs jaw buhfeed til prah-

tigi, ka par to wairs neschehlofitees, kas weenreis ir sudis un wairs naw faguhstams.

Atis un Anna aplanwa mahiti un winu butfchoja.

„Muhfu det mihla mamun, tew newajaga neras ruhpetees,“ Atis fazija, „es drihs usangfchu par kreetnu wihru un tad preefch tewis strahdafchu un gahdafchu.“

Anna ari to paschu fazija us sawu mahiti; un ta ka abu behrnu wahrdi no firds nahza, tad ari mahte jutahs zaur fcho dauds jautraka. —

Pils-drupi.

Mahtes stahstijums bija Ati wairaf apdohmigaku padarijis, nefa winfch pats to dohmaja jeb gribeja. Winam tas neras no prahhta ne-igahja un ohtra deena winfch newareja apmeeratees, kamehr wezohs pils-drupus nebuhtu apraudsijis. Waj winam bija firdi ta zeriba, tur warbuht wairaf ko useet, nefa wina tehws? — Kas to wareja sinahht? Ihsi faloht, winfch panehma sawu zepuri un mahite fazija, ka griboht eet drufku pa meshu pastaigatees un aisteidsahs ahtri prohjam.

Mefcha nonahjis, winfch pagreesahs us wezo pils-muhru pusi un drihs winfch atrada mafa zelina pehdas, kas us tu-reeni rahdijahs aifwedohht. Tublit pirmā azu-mirkli winfch redseja, ka pa fcho tekū jaw wairaf gadu neras nebija staj-gajufchi un ka tilai kahds rets zilwels wareja pa to buht gahjis. Dauds weetas no leetus-strahmehm faplaisihts un atkal zita weeta ar sahli un krubmeem aifaudsif, zelinfch weda wina lihkuumu lihkuumeem us augfchu. Zil nelihdsena un alminaina ari fchi teka bija, tomehr Atis kahpa ar isweizibu un jautribu us augfchu, apehnohts no kupleem ohsoleem un ziteem lapu kohkeem, kas gar abahm zelina pufehm bija no-augufchi un pahrs wina galwu ar saweem kupleem sareem ta saweenojufchees, ka gandrihs neweens faules starinfch netika zauri, kamehr ahropufe mesha faule neganti fpeeda.

Zeels klufums bija wifaplahht. Reti kahds putninfch pa faleem kohkeem eefchirfstejahs. Schad un tad kahds raibs taurinfch winam aifludinajahs garam un pasuda preefch wina azim starp kohku galohntehm. Atis kahpa arweenu augstaki, klufumā apbrihnodams refno milfu kohku salumu un tahs daschadās krahfās lepodamahs pukēs, kas fche daudsumā us jaulahm piawahm auga, jeb flatijahs us wahweritehm, kas winam neras nemanohht tibri tuwu uslehza un ar apbrihnokumū isweizibu no weena kohka fara us ohtru lehkaja. Tagad winfch nonahza pee kahda awohta, no kura fkaideis uhdens kahda pa datai apfuhnojufchā almina kausā tezeja un kura pahri-eedamais uhdens aplahretejahs piawas flapinaja. Nekur ta sahle ne-auga un pukēs nesmarfchoja, ka fchai weeta. Atfpirdsinajees no awohta uhdena, Atis gahja lehnam sawu zetu tahlak, kad winfch us weenreis kahdu milfu tohrni ar welweteem wahrteem eeraudfija. Ge-eefchana zaur wahrteem nebija gruhta, jo wahrte durwisbija jaw sen ar tohrna juntu pasudufchahs, kas laikam ta pat ka zitas pils datas bija no uguns leefmahm tikufchahs aprihtas.

Atis tilai weenu azu-mirkli usmeta us fcho wezo muhri, kas gan laikam pee wezaka, zitreisejas Notenburgas pils zeetofchana bija peederejufchi un gahja pa wahrte welwes apafschu arweenu tahlak. Kahdas peezi minutes kahpis winfch no-kluma zaur kahdeem fagruwufcheem pils-wahrteem kahda pa-

galmâ, kas wifapfahrt bija no melneem agrakajeem dšihwoftu un fainneeziabas ehlu muhreem eeflehgts. Rahdas fchauras, gandrihs tikai diwi pehdi platos trepes weda us kahdeem fchaurreem wahrteem augfchas tabfchâ. Utis nekawejahs pa fchahm trepehm kahpt, un nonahja kahdâ plafchâ welwetâ ruhme, kur laikam agrakôs laikôs bija fehkis bijis. No fcha fehka winfch noftuwa kahdâ ohtrâ leelakâ pagalmâ un atradahs tagad ftarp wezeem pils-drupeem, kas fcho ruhmi no wifahm puſehm eenehma. Schê wiſs iſſkatijahs tâ iſnihzis un iſpohſtihts. Muhri ſchê rahdijahs pa datai fakrituſchi, pa datai iſdrupuſchi un pahrpſihfuſchi. No platahm plaiſahm un tufſcheem lohgu-zaurumeem pahri karijahs ſahles un kruhmi. Pagalmâ ſtahweja pehdu augſti afmini un apdegufchi balke, apaugufchi ar daschadahm nahwigahm ſahlehm.

Uti pahraehma klufa bailiba fcho druhmigo iſpohſtiſchanu uſſkatoht un winfch gahja ahtri pahr pils-pagalnu zaur kahdeem ſemeem wahrteem tahtaki. Schee wahrti wianu weda us wehl zitahm, pa leelakai datai ſadrupuſchahm ehlahm, baſnizianu, kâ to augſti welwetee lohgi apleezinaja; us fulainu iſtabahm, ſtateem un wahguſcheem un pehdigi us neleelu dahrsu, kas aiſ iſhtahs pils, kuru wina weztehws gan laikam bija apdſihwojis, gandrihs kahdus ſimts ſohlus garumâ un tikpat dauds platumâ lihds klahbuhdamam meſcham iſſteepahs. Wehl ſchâi dahrsâ ſaloja ſlakti kohli apafſch ſilahs debefs, bet no kahju-zelineem nebija wairs ne wehſts, jo wiſi bija ar beejsem kruhmeem un ſahli apaugufchi, zaur ko ſchis dahrs pawifam palika par nepee-eetamu. Tomehr dahrsâ bija ſkaiſts, jauki ſalodams lapu meſchs. Saule appihdeja ar ſaweem ſpohſcheem ſtareem fcho klufa weetu un pa kohlu ſareem lehlaja pulkeem ſpahrnainee meſcha dſeedataji, kuri tē glufchi netrauzeti iſluſtejahs un beejôs kruhmôs katrâ laikâ drohſchu patwehrunu pret iſſalkuſcho plehſigo putnu nageem atrada, kapeh; tee ari fcho ne-apſtaigatu kruhmu beejumu labpraht neaſtahja. —

Kâ ſapanodams Utis ſkatijahs lapu beejumâ, un tahs dohmas winam nahja arweenu prahtâ: „Kâ, kad weztehws ſchê ſawu bagatibu buhtu aprazis? —

Tē wina gan buhtu gauſchi gruhti atrohdama,“ tâ winfch apafſch fewis nurdeja.

Beh; kahda brihtina winfch greeſa dahrsam muguru un apſkatija tahtaki pils-drupus. Semaku nolahpdams winfch noftuwa pagrabs un atrada tē deefgan ſihmes, kas tehwa mefleſchanu atgahdinaja.

„Schê buhtu tahtaka mefleſchana welta,“ winfch ſchukſtedams ſazija un gahja atkal us augfchu. Rahds reſnis, tikai pa datai nopohſtihts tohriſ winam tē preekſch azim parahdijahs.

„Tâi tohriſ jaw waretu drihſaki atraſtees noglabatas mantas,“ winfch dohmaja. „Muhri jaw ir gandrihs trihs ohlektis beej! Deews ſin, waj tik tur ari tehws ir meflejis?“

Winfch tohriſ ſmalakti apluhſoja. No ſeenu ahropuſes wareja nojehgt, kâ agrakôs laikôs ſchê trepes us augſchtahſchu bija weduſchas. Tagad trepes bija paſuduſchas, un tikai ſchauri wahrti redſami, kur winas bija beigufchas. Schee wahrti bija kahdas diwapdfmit pehdas augſti no ſemes, un Utim jaw eefahrojahs augſchâ kahpt un ari tohriſ eefſchpuſi iſſkatiht. Winfch atwilka kahdu puſ ſadegufchu balke gabalu, peeſlehja to pee tohriſ ſeenas un ſpraudahs iſmanigi pa to us augfchu. Laimigi winfch uſtahpahs lihds wahrteem un celihda tohriſ eefſchpuſe; bet ſchê winfch ari zitu neko

ne-atrada, kâ tikai tufſchu ruhmi, kuras grihda ar kalkeem un afmini drupeem bija noftahja. Seenas bija no kalteem iſchetrfantaineem afmineem muhretas, kuri bija wairaf ohlektis beej, un ne-atradahs, kâ tas iſmeklejoht iſtahdijahs, nekahdas noglabatas mantas.

„Bet tohriſ apafſchêjâ ruhme!“ Utis ſchukſteja.

„Kâ buhtu, kad to apſkatiht?“

Winfch ar azu-mehru mehrija apfahrteto mehflu-ſchupu un dohmaja, waj newaretu tohs us weenu puſi nomeſt. Bet beſ ſchipeles to ar rohlahm ween newareja iſdariht.

„Zitâ reiſâ,“ winfch ſazija. „Man wajaga iſluhkoht kâ tur apafſchâ iſſkatabs.“

Ar balke palihdſibu atkal us ſemi nokahpis, winfch aifgreesahs us klints ahras malu, us kuru ſpihtigeo pils-muhri bija tikufchi uſbuhweti.

Celeijas puſe ſchi klints nolaidahs ſlihi us leiju, kamehr ohtrâ puſe wina ſtahwu kâ kahda ſeena kahdas ſimts ohlektis dſiti ſemē nokrita. Pee paſchas klints apafſchas bija beej obſolu meſchs, kuru kuplohs ſarus Utis dohmigs apluhſoja.

„No ſchihſ puſes wezôs laikôs, kur wehl leelgabalu nebija, newareja pili eeneht,“ winfch dohmaja. „Bet kapeh; tad fcho muhri wajadſeja teefſcham us paſchas klints malas taiſiht? Warbuht tikai drohſchibas peh; lai neweens ne-apdohmigi dſitumâ nenokrihtu! Bet kas tas tur par zaurumu, kur gan agrakôs laikôs bija durwis preekſchâ. Utis peegahja pee ſchi zauruma, kas no fewis nebija radees, jo muhru eefſchpuſes bija lihdsenas nokaltas un daschâs weetâs wareja dſiti eekaltus zaurumus redſeht, kuros wehl tagad ſtipras dſelfu enges bija noſtiprinatas. Utis parwelta dohmaja, kaut ko zaur fcho zaurumu panahkt, zaur kuru newareja eet, ja negribeja breeſnigâ beſdibinâ eegahſtees; winfch apluhſoja muhruſ gan no eefſchas, gan no ahras, lai waretu ko atraſt.

Par welta! Nekas, nebij redſams, kâ tikai muhri un eefſch muhra enges un ahriſ ſtahwa klints-ſeena, kurâ tikai maſi pakahpſchti atradahs, bet tomehr tik attahli weens pakahpſchis no ohtra ſtahweja, kâ tohs preekſch augſchâ-jeb leiſa-kahpſchanas newareja leetaht.

„Chromohſti!“ Utis galwu kratidams dohmaja, „ſchis zaurums agrakôs laikôs tik preekſch tam buhs derejis, lai mehfluſ un netihrumus dſitumâ noweſtu. Zitadi to newaru iſſklaidroht.“

Pa ſtarpahm deena beidſahs un ſaule taiſijahs us no-eefſchamu, jo peh; kahdas ſtundas ſaulei jaw wajadſeja buht nogahjuſchâi.

„Tagad jaw wehls laiks,“ Utis ſazija. „Zekſch us eeſeiju ir gruhts un pee nahts laika tas waretu gandrihs nedrohſchs palikt. Tagad tik prohmu us mahju! Rihht wehl ir laika deefgan un pariht ari! Es agraki nerimſchohs, kamehr nebuhſchu wiſus tohriſ noſlehpumus iſmeklejis.“

Wehl reiſ winfch paſkatijahs us agrakahs lepnahs pils melneem muhru-drupeem un uſmekleja tad zelu, kas wianu us mahjas eeſeiju aiſweda.

Cekam krehſla metahs, winfch mahjâ noftuwa, bet nemas nelikahs maniht, kur winfch pa deenu bijis.

Ohtrâ rihtâ preekſch ſaules lehlſchanas jaw Utis dewâhs zetâ us Rotenburgas pils-drupeem, bet ſchoreiſ ne wis ar tufſchahm rohlahm, bet ar kapli un lahpfu us muguras, kuras winfch ziteem nemanohht bija fewim apgahdajis. Weſelais rihta-gaiſs pajautrinaja wina zelu, un paſchulak, kad jauki

uslehdamahs faules-stari wezohs pils tohrnu galus apseltsija, Utis kahpa tapat kà wakar pa peefleeto bakki us to mums jaw pasihstamo zaurumu augfchâ. Turp noklumis winsch mudigi kehrahs pee darba un ar kapli un lahpsu duhshigi strahdadams drihs ween fawu nodohmatu darbu bija pabeidsis. Wisi mehli un drupi bija no tohrna ismesti un wina preefchâ bija tihra grihda.

Sa-ihdsis us lahpsu atppeedes Utis flatijahs us leiju, jo no kahda zauruma jeb durwim, ko winsch bes fchaubifchanahs bija zerejis atrast, nebija ne wehsts. Wisa grihda bija ar gipfi isleeta, kura gan daschas plaisas atradahs, bet ari wairaf nekas nerahdijahs, kas buhtu us tam sihmejees, ka fchi weeta ar apafschajo tahschu buhtu bijufe faweenota.

„Bet tatschu tahdai faweenofchanai waijaga buht!“ Utis issauzahs nepazetigi un sita noskaitees ar lahpsu us grihdu.

Schê dohbji atskaneja apafsch wina kahjahm un ahtri wina dusmas pahrewehtahs par preeku. Winsch ahtri fweeda lahpsu pee malas, un fmago kapli fagrahbis winsch ar wifu spehtu pahra zirteenus us grihdu zirta. Gipsahreta faplihsa un drihs parahdijahs zaurums, zaur kuru Utis zitu neko neredseja, kà tilai befgaligu tumfchumu.

Tomehr wina sirds preezigi puffsteja. Kant kur weztehwam waijaga fawas mantas buht paglabajuscham, jo fleepaku un uguns-drohshaku weetu nekur ne-atradihš. Kas par laimi, kad winsch mantas atrastu! Kas par preeku mahtei un mahfai! Dauds netruhka, ka winsch nenolehza tumfchâ dšitumâ eefchâ. Bet drihs winsch atkal atjehdshahs. Birms winsch zaur fcho zaurumu apafschajâ ruhme wareja nokahpt, tam waijadseja ar to tuwaki eepasihstees. Winsch ahtri aistezeja us tuwako meshu un falastja labi faufus sarus un atpafal us tohrni pahrahzis aisdedsinaja tohs sarus un eemeta tani zaurumâ. Schagari dega kà fwetki un apgaismoja wifu eefschajo ruhmi. Utis to pahraudšija ar finahrigahm azim, bet winsch tur zitu neko neredseja, kà tilai fchetrlantainu ruhmi, kas laifam agrakôs laikôs bija par apzeetinafchanas weetu-bijufe. Gauscham noklumis par fawu wifujaukako zeribu ne-ispildifchanohs, Utis nopeetni flatijahs us uguns gaischumu, lihds pehdiga dširfstelite bija isdšifufe, un tad gruhiti nopuhtahs.

„Wifas klaufchinafchanas un mellefchanas neko neder,“ winsch fajija, man laifam tapat waijadshes no tam atstahtees kà manam tehnam.“ Laifam buhs wisa mantiba no uguns tikufe aprihta, jeb Franzuschi buhs to atraduschu un wifu islaupijuschu. Es no tam wairs nedohmafchu.

Tas gan bija lehti fakams, bet ne tik lehti isdarams. Utis nebija nekahds mantas lahrihs zilweks, bet tatschu winsch newareja aifmirst familijas mantas, no kurahm ween dafa winam pehz taisnibas peedereja. Winsch wehl weenreis un atkal weenreis pahrestaigaja wifas agrakahs pils-ruhmes un pahrdrohshâ prahta winsch kahpa, par nekahdahm breefmahm nebehdadams, us puffadrupufcheem muhreem, lihda apafschajâs pagrabu ruhmes, bet wifur winsch zitu neko ne-atrada, kà tilai mehslus un alminus. Wehl ohtrreis winsch nopuhtahs: „Das wifs neko nelihds,“ un atgreesa wezeem muhreem muguru un aifgahja.

Kad winsch pa nelihdseno zetu pilskalna apafschu bija aifneedsis, winsch eeraudšija us lahdu ar satu sahli apauguschu augstumu firmu weziti sehsham, kurfch meerigi fawu pihpi smehseja. Sirmgalwis un jaunellis flatijahs brihndamees weens us

ohtru, lihds pehdigi wezais us reis usjautrinajahs un pasmehjahs. „Nu es faprohtu,“ winsch fajija. „Zuhs efat juwers Utis von Rotenburg un efeet augfchâ bijuschu pehz familijas mantahm melleht. Ja, ja, par to naw ko brihntees! Bet Zuhs tikpat mas atradiseet kà Zuhfu nelaika tehws, kurfch gandrif latru atmini tai wezâ pili apgreesa aplahet. Deems ween tik fina — un wehl kahds zits zilweks, bet kurfch gan fcho noslehpumu tik ahtri ne-ispaudihš, un laifam gan ari kapâ lihdsi nems.“

Utis isbrihniees klaufijahs us sirmgalwja runu.

„Kas tad Zuhs efeet, ka Zuhs manus familijas noslehpumus tik smalki finat?“ winsch prasija.

„Ja, ja, to es ari tizu, ka Zuhs kundsin mani wairs nepasihsteet, kaut gan es Zuhs, kad Zuhs wehl masini bijat, daudfreis us flehpja esmu nefajis,“ wezitis atbildeja.

„Ja, apflateet tik mani labi, kundsin, es esmu tas wezais Urbana Andrejs, agrakais Zuhfu tehwa fulainis, kas tagad kahdas peezas juhdses atahlu no fchejeenas dšihwo. Man tur ir masa muifchina, kuru mani behrna behrni pahrawalda, un wini neleef wis fawam weztehwam badu zeest.

„Wezais Urbana Andrejs! Zuhs efat tas wezais Andrejs?“ Utis issauzahs un fneedsa tam fawu rohku. „Efat fweizinati, Andrei! Teefcham, es wehl tihri brangi atminohs, kaut gan jaw tagad kahdi dewini waj desmit gadi buhs, kamehr es Zuhs pehdigo reis redseju. Bet kahdas waijadshibas deht tad Zuhs nahzeet fchai meshâ? Kapehz Zuhs ne-efat pee manas mahtes gahjuschu, kura teefcham par Zuhfu apmellefchanu buhtu preezajufehs. Zums Andrei waijaga man lihds nahkt.“

„Ja, ja, to jaw es ar gribu, jo es biju nodohmajis zeenigo leelmahti apmelleht,“ wezais atbildeja. „Man tik gribejahs wehl weenreis wezohs pils-muhrus apflatitees, kurdš es daudš preezigas, bet ari deefgan behdigas deenas esmu baudijs. Bet manas sehshdesmit gadu wezahs kahjas wairs negrib klaufiht, un tã tad es us fcha sata augstuma noschdohs atpuhstees, ustaisiju fawu pihpi un apluhkoju no apafschas tohs fawâ laikâ bijuschohs tik lepnus muhru paleekus. Tagad lahpraht ar Zums, kundsin, gribu us mahju eet.“

„Un tad nahzeet, mihtais Andrei,“ Utis atbildeja, „bet nesalat manai mahtei, ka Zuhs mani kã ar kapli un lahpsu efat redsejuschu. Winai newaijaga neko no tam sinahet, zitabi wina waretu sahkt noskumt, ka wina dabutu sinahet, ka es pehz pasudufchahm familijas mantahm tik stipri tikkoju. Bet tas gan naw nemas mans noluhks, wifmasaf es fewis pehz newehlejohs nekahdus gresnumus un bagatibu, bet manas nabaga mahtes deht, kas dšihwojohet tikdaudš ir grehtumu zeetufe.“

„Da ir taisniba, neweens smalkati par to nesina, kã es,“ wezais Andreis atbildeja, un tas ir brangi no Zums, ka Zuhs negribat winu tahlaki apbehdinahet. Ja, familijas mantas, familijas mantas! Kur gan winas war buht? Ka winas wehl ir wefelas, par to es nemas nehchaubohs.“

„Un kã Zuhs to tã dohmajat,“ Utis prasija finahrigi.

(Us preefchû wehl.)

Nauda.

Nauda naw manta, wina tilai ir leezibas-sihme pahr mantu, jo kad par naudû neko newaretu pirkt, tad naudai paschai nekahda wehrtiba nebuhtu. Naudas wehrtiba masnajahs, nauda paleef arweenu lehtata, jo bija laiti, kur pohds fweesta maksaja tilai 1 rubli. Kas senal ar 500 rubleem istifa, tas turpmal ne-istifs wairs ar 1000 rubleem.

Gradi un feedi.

Weshule Wefcha-Untscham no Wefcha-Inguſ.

!Klaufees, Wefcha-Anzi!

Schodeen Tew, mihtlais Wefcha-Anzi, pafinoschu par kahdahn kashahm, kuras nupat tika noturetās un til pat leelas un garas bija, kà daschi no muhju kurfemes raibakeem weefibas-wakareem. Satikahs, mihlejahs un prezejahs diwi uf jawa mahzibas-stahwolka gluschi neweenadigi jaunelki; uf kahsahm tika tee smalkakee weefi no bruhthes pufes, tee paschu-audſinatee atkal wairaf no bruhthgana pufes usainzinnatt, — tà nu schè dibinajahs diwas partijas — un praſtiba un ſmalziba tē jahla ſtipru karu ſawā ſtarpā weſt. Smalziba uf wedahs pehz ſaweem peenahlfumeem augſtiki, — praſtiba tur preti atrada ſmalzibā lepnibu, kura kundſifli ufweſdamees, paſchu-audſinato dohmas un noluhkus nizinajoht. Smalziba negribeja til daudj ar danzofchanu un trumpofchanu kahſotees, bet wairaf ar ſmalku ſarunaſchanohs un pazeeraſchanu; praſtiba atkal tē tahdā wiſhē atrada ſawu weztehwu eerahſas un kahſofchanas par neewatu. Sahlahs ſtipri ſtrihdini; ſtrihdinu galā atſtaneja tas iſſauzeens: „Uhrā ar wiſeem ſmalſkeem kungeem! Wini mums tilai ween jaunelkes atweſt!“

Mihtlais Wefcha-Anzi, manas dohmas ir tahdas, ka uf weefſbahm un dſihrehm neweenam newaijag augſtiki pahz ziteem pazeltees zaur augſtprahtibu, waj zitu kahdu dumpjibu waj neprahthibu; wiſeem weefseem tē buhs buht ſapratigeem un ſaderigeem, tad ari wiſi preeki un baudijumi buhs wiſpahrigi kreetni un peenehmigi, tad ſels labklahſchanahs. Tagad naw wairs tee laiki, kuri to ſakamu-wahrdū: „Kas ſtarp wilkeem nahzis, tam lihds ar teem jakauz!“ alaſch zeenā un gohdā tur. Kad ſmalkaki laudis kahdā pulkā parahdahs, tad winu ſcha laika peenahlfums ir, ſawai gairmai, iſhtenai un pateefigai gairmai, liſt ſkaidri atſpihdeht; tilai pahrelezigi tumſchoni kaunahs, gairmai preti ſawas azis atdaricht un brehz — paſchi neſin, par ſo. Sawus weztehwus negohdinahm wiſ ar to, ka mehſ winu ehnas-puſi zilafim, bet ar to, ka mehſ pehz jaunaku laiku gairchibas winu labus darbus atſiſim un peelohpſim.

Tad nu mihtlais Wefcha-Anzi, Tu eſi tuwi un tahli paſaulē klichdis un eſi waj deſmits reiſes ſawā muhſchā pat teem ſmalkakeem Pehterburgas fungu nameem garam gahſis, eelas ſlauzidams. Kad tu ſo gribi no ſawas pufes ſajiht, tad Tu til alaſch iſſauzi: „Kungi, mani kungi, eewehrojat, eewehrojat, eſ eſmu Pehterburgā biſis un ſinu wiſas, wiſas leetas it brangi, brangi!“ Tad wiſi laudis tuhliſt ar watejahm mutehm apſtahjahs un Sawus gudrus wahrdus ar abahm auſhm noklauſahs. Tu jaw eſi aiſweenu druſku wairaf pee prahta un tu mani gan ſinaji ar kahdeem eepreezinadameem wahrdem par nahloſcheem labakeem laikeem apmeerinahſt. Kad Tu manu luhgſchanu paſlauſiſi, tad par to Tew it ſirjnigi muti dohs

Taws Wefcha-Inguſ.

Iſweizigs teeſneſis.

Preeſch ne-ilga laika gadijahs pee kahda Franzuſchu meera-teeſneſcha ſchahds atgadijums. Kahdā ſahdſchā, Baijones tumumā, dſihwoja ſemneeks wahrdā Kolins, kuras bija ſmukſ telfch, ſo winſch ar puhlehm bija kohpis. — Telfch bija jaw

iſhti brangi uſaudſis, kad kahdā ſmukā rihtā ſemneeks wairs telu ne-atrohd. — Tika ruhpiigi meſlehts. Pehdigi winſch to atrohd pee kahda meeſneeka, wahrdā Matihſs, kas paſchu laiku wina mihto telinu dſina ſlaktuhſi. Kolins ſinams pagehreja ſawu ihpaſchumu atpakal, bet blehdigais nahburgs to leedsahs, ſajidams, ka telfch winam peederohſt. —

Pehz ilgās ſtrihdeſchanahs abi wiſri nonahza pee meera-teeſneſcha. Schim gan no eefahkuma bija labi ja-apdohmahahs, jo katriſ teepahs, ka telfch winam peederohſt un ka winam efoht tela mahte mahjā.

Bet uf weenreij meera teeſneſcham eefſchahwahs brangas dohmas galwā: „Schis telfch.“ ſajija gohdajamais teeſneſis, „newar nekattram no Zums peedereht, un ari tam newar diwas mahtes buht. Atweedeet abas tela mahtes ſchurpu.“ Pawehle tika iſpildita un knapi til ſo gohwis bija atweſtas, ka weena no tahm — prohti ſuhdſetaja gohws dihdama telam tuwojahs, kamehr ohtra gluschi weenaldfigi uf telu luhklojahs. Kolins bija wineſis un nu wareja ſawu ihpaſchumu weſt mahjā.

Tā daschi dohma.

„Ja, redſat mihtlais draugs.“ kahds kungs ſajija uf ſawu draugu pee maltites: „man waijaga pee maltites ruhmiugu weetu, ari waijaga buht gairſcham un mehreni ſiltam. Labaf pahri ehdeenu wairaf! Es ehdu labpraht, bet pehz paſchanas es ari gribu atpuhſtees. Jo redſat, es eſmu ehmohts zilweks. Es labaki ſlatohs preeſchpuſdeenas zaur lohgu ahra, lai pehzpuſdeena peederetu man. Un teeſcham labaki zauru nedetu eemu paſtaigatees, neka ſwehtdeenā ſtrahdaht.“

J. R.

Preeks.

Bar „preeku“ noſauzam to juſchanu, ſo ſajuhtam preezadamees; bet preeks naw weenads, kahds tas zilweks, tahds wina preeks, jeb ar ziteem wahrdem ſajoht, kattram zilwekam ſaws preeks, ſawa preezaſchanahs; weens preezajahs pahz naudu, ohtrs pahz ſmukeem ſirgeem, treſchahs pahz gudrahm grahmatahm, zetortais pahz lauſchu labklahſchanohs u. t. pr., tilai ſklaugis preezajahs pahz zita nelaimi.

Al kaut tu mana buhtu.

Al, kaut tu mana buhtu,
 Rā tewi mihtletu,
 Ar kahdu kahrtu juhtu
 Pee ſirbs tew' peefpeeftu!
 Al kaut tu mana buhtu,
 Gil jauka dſihwiba
 Tad gan preeſch manim kluhtu,
 Tad buhtu laimiba.
 Al, kaut tu mana buhtu,
 Kaut man peederetu;
 Tad nelaimi it grehtu
 Es weegli panefu.
 „Al, kaut tu mana buhtu
 Sirbs mihta meitina!“
 Schohs wahrdus tewim juhtu;
 Sirbs deg man mihtlibā. R. Matſcherneeks.

Abilbedams redaktehrs Ernſt Plates.